

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Ústav informatiky a aplikované matematiky

Magdalena Nikolová

**Analýza bankovních obchodů, výzkum konkrétních příkladů
u vybraných institucí v ČR**

Banking Analysis, Concrete Examples of the Czech Banks

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Veronika Říhová, Ph.D.

Olomouc 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

v Olomouci dne 29. 3. 2017

.....

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářské práce paní Mgr. Veronice Říhové Ph.D. za cenné připomínky, odborné rady, vstřícnost a konzultace, kterými přispěla k vypracování bakalářské práce.

Moravská vysoká škola Olomouc
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Magdalena Nikolová**
Osobní číslo: **M14103**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Analýza bankovních obchodů, výzkum konkrétních příkladů
vybraných institucí ČR**
Téma anglicky: **An Analysis of Bank Transactions, a Research of Specific
Examples of Chosen Institutions in the Czech Republic**
Zadávající katedra: **Ústav informatiky a aplikované matematiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce bude vyhotovena v souladu s požadavky platnými na Moravské vysoké škole Olomouc pro akademický rok 2015/2016, které jsou zformulovány mj. v: Příkaz prorektora pro studijní a pedagogické záležitosti k bakalářským pracím - JURÍČKOVÁ, L., VANĚČKOVÁ, M. Bakalářské práce na Moravské vysoké škole Olomouc. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, 2009, 63 s. ISBN 978-8087240-11-3.

Osnova:

Úvod, stanovení cílů práce.

Teoretická část - přehled poznatků z literatury.

Metodika - metody a techniky zpracování.

Praktická část - aplikace, dosažené výsledky a jejich zhodnocení.

Závěr

Rozsah grafických prací: Dle norem MVŠO
Rozsah pracovní zprávy: Dle norem MVŠO
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

POLOUČEK, S. a kol.: Bankovníctví. 2. Vyd. Praha: C.H. Beck, 2013. 496 s. ISBN 978-80-7400-491-9
REVENDA, Z. a kol.: Peněžní ekonomie a bankovníctví. 5. aktualizované vyd. Praha: Management Press, 2011. 408 s. ISBN 978-80-7261-240-6
DVOŘÁK, P.: Bankovníctví pro bankéře a klienty. 3. rozšířené vyd. Praha: Linde Praha, 2005. 673 s. ISBN 80-7201-515-X
ŠENKÝŘOVÁ, B. a kol.: Bankovníctví. 1. Vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2010. 256 s. ISBN 978-80-7408-029-6
DRDLA, M., MARTINOVIČOVÁ, D.: Bankovníctví a pojišťovnictví. Brno: B.I.B.S., 2005 ISBN 80-86575-45-4
MACHÁČEK, O.: Finanční a pojistná matematika, 3. vydání, 2007. Praha: Prospektorum, s.r.o., Praha, 2007. 216s. ISBN 80-7175-143-X
CIPRA, T.: Pojistná matematika - teorie a praxe, 1. vyd., Praha: Ekopress, Praha 1999. ISBN 80-86119-17-3
SCHMIED, R.: Základy finanční a pojistné matematiky, 1. vyd., Brno: MZLU, Brno 1999. ISBN 80-7157-359-0

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Veronika ŘÍHOVÁ, Ph.D.
Ústav informatiky a aplikované matematiky

Datum zadání bakalářské práce: 10. února 2016
Termín odevzdání bakalářské práce: 31. března 2017

Podpis studenta: *Ni. Koval* Datum: 2. 6. 2016
Podpis vedoucího práce: *Říhová* Datum: 10. 5. 2016

Kováčková
Mgr. Irena KOVACIČINOVÁ
prorektorka

Říhová
Mgr. Veronika ŘÍHOVÁ, Ph.D.
manažer ústavu

V Olomouci dne 10. května 2016

Obsah

ÚVOD	5
1 BANKOVNÍ SYSTÉM A STRUKTURA BANKOVNÍHO SEKTORU	7
1.1 HISTORICKÝ EXKURZ.....	7
1.2 BANKOVNÍ SYSTÉM.....	8
1.3 TYPY BANKOVNÍCH SYSTÉMŮ	9
1.3.1 <i>Dělení dle kritéria existence centrální banky</i>	9
1.3.2 <i>Dělení bankovních systémů dle typu institucionálního oddělení činností</i>	9
1.4 CENTRÁLNÍ BANKA.....	10
1.5 KOMERČNÍ BANKY	11
2 BANKOVNÍ OBCHODY	13
2.1 CHARAKTERISTIKA BANKOVNÍCH OBCHODŮ.....	13
2.2 ČLENĚNÍ BANKOVNÍCH OBCHODŮ	14
2.2.1 <i>Tradiční pojetí členění bankovních obchodů</i>	14
2.2.2 <i>Moderní pojetí členění bankovních obchodů</i>	15
3 DRUHY BANKOVNÍCH PRODUKTŮ	16
3.1 VKLADOVÉ BANKOVNÍ PRODUKTY	16
3.1.1 <i>Dluhové cenné papíry</i>	16
3.1.2 <i>Vklady</i>	16
3.1.3 <i>Ostatní vkladové bankovní produkty</i>	17
3.2 ÚVĚROVÉ BANKOVNÍ PRODUKTY.....	17
3.2.1 <i>Směnárenská činnost</i>	20
4 ANALÝZA BANKOVNÍCH OBCHODŮ V ČESKÉ REPUBLICE	21
5 ANALÝZA BANKOVNÍCH OBCHODŮ VYBRANÝCH BANK	27
5.1 VÝBĚR A CHARAKTERISTIKA BANK	27
5.1.1 <i>Komerční banka</i>	28
5.1.2 <i>Česká spořitelna</i>	28
5.1.3 <i>Československá obchodní banka</i>	29
5.2 ANALÝZA OBCHODŮ BANK.....	31
5.2.1 <i>Vklady klientů</i>	31
5.2.2 <i>Úvěrové obchody</i>	32
5.2.3 <i>Čistý úrokový výnos</i>	33
5.3 ANALÝZA KONKRÉTNÍHO AKTIVNÍHO PRODUKTU	34
5.3.1 <i>Modelový příklad</i>	34
5.3.2 <i>Spořicí účet</i>	36
ZÁVĚR	38
ANOTACE	39
SEZNAM LITERATURY	40
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	43

ÚVOD

Důležitou součástí moderních ekonomik všech vyspělých států a tržního hospodářství jsou bezproblémové a funkční bankovní systémy. Na těchto pilířích stojí v dnešní době celé národní hospodářství, a to jak z pohledu makroekonomického, tak i mikroekonomického.

Současný bankovní systém v naší zemi lze označit za relativně mladý. Počátkem devadesátých let totiž došlo v naší zemi k výrazným změnám ve fungování českého hospodářství. Tyto změny byly započaty v roce 1989, kdy došlo k transformaci z centrálně plánované ekonomiky na tržní hospodářství. Tato transformace s sebou nesla nemalé politické a společenské procesy. Za největší změny lze považovat např. deregulaci hospodářství, došlo k demokratické volbě zástupců politických stran, byla realizována restrukturalizace a postupně docházelo také k liberalizaci trhů. Klíčovou oblastí, ve které došlo k velkým změnám, byl také bankovní trh. Ten po transformaci ekonomiky prošel jakýmsi divokým obdobím vzestupů a pádů nově vzniklých bank s nedostatkem zkušeností a pozvolným nástupem zahraničního kapitálu, přes důležitou a nezbytnou etapu privatizace „velkých“ polostátních bank, až po dnešní vyspělý bankovní trh. Trh, který je charakteristický vysokou mírou ziskovosti, koncentrace a konkurence. Tento trh funguje relativně bez potíží i přes nedávné nepříznivé prostředí celosvětové hospodářské recese.

Banky a ostatní finanční ústavy, které působí v bankovní sféře, realizují nejrůznější druhy činností, které jsou zaměřeny na rozdělování a soustřeďování finančních prostředků, na realizaci platebního styku a nejrůznějších služeb pro zákazníky.

Na aktuálnost a důležitost tohoto tématu reflektuje předložený text, jehož cílem je analýza bankovních obchodů v České republice, porovnání nabízeného portfolia a služeb pro klienty. Tři největší z nich budou navzájem porovnány z hlediska nabízeného portfolia, aby se ukázalo, která je z pohledu klienta nejvýhodnější.

Tento text je systematicky rozdělen do dvou hlavních částí, a to do části teoretické a do části praktické. Opěrný pilíř teoretické části textu tvoří rešerše odborné literatury a pramenných zdrojů. Tato část textu je rozdělena do dvou hlavních kapitol. V první kapitole je charakterizován v obecné rovině bankovní systém a struktura bankovního systému. Je zde tedy nejprve popsána historie bankovníctví, následně je definován bankovní systém a jsou uvedeny typy bankovních systémů. Poté jsou popsány obchodní banky a centrální banka.

Druhá kapitola se poté věnuje bankovním obchodům, které banky a ostatní finanční instituce působící na bankovním trhu poskytují. Je zde uveden moderní přístup členění bankovních obchodů, který se do jisté míry již odklání od klasického členění bankovních obchodů, které jsou odvislé z rozvahy banky a bankovní operace rozdělují podle funkce neboli účelu, který daný bankovní produkt plní pro zákazníky. Jednotlivé obchody jsou zde poté blíže popsány.

V praktické části textu je provedena analýza bankovních obchodů bank působících v českém bankovním sektoru, a to za posledních deset let. Následně jsou vybrány tři největší banky, které v naší zemi působí, a je analyzováno portfolio jejich obchodů a služeb, které nabízejí pro své klienty. Jsou uvedeny jejich výhody, nevýhody, rizika atd. Následně je

provedena komparace na základě předem stanovených kritérií. V rámci tohoto textu je užitá řada metod. Je zde tedy užitá metoda analýzy, syntézy, dedukce a indukce. Pro popis současné problematiky v oblasti bankovních obchodů je využita metoda analytické deskripce. Sekundární data jsou získána především ze statistických zdrojů České národní banky či Českého statistického úřadu.

1 Bankovní systém a struktura bankovního sektoru

V současné době náleží bankovníctví ve všech vyspělých státech světa mezi odvětví s nejvyšší dynamikou rozvoje vůbec. Bez efektivního a správného bankovního systému není možný žádný ekonomický pokrok. Platí však zároveň, že vztah bankovníctví a ostatních sfér každé ekonomiky je oboustranný. Bankovním systémem a jeho strukturou se zabývá tato první kapitola teoretické části textu.

1.1 Historický exkurz

Historii bankovníctví je možné zasadit do období rozvoje oběhu peněz. Obecně je možné za předchůdce bankovníctví považovat směnárny a peněžníky. Jak uvádí kolektiv autorů, první dochované zmínky o existenci směnárny a peněžníků jsou z dob před naším letopočtem z Egypta a z Babylónie. Už v osmnáctém století před naším letopočtem Babylónští kněží poskytovali půjčky obchodníkům z majetků, svěřených do úschovy chrámů.¹

Velký pokrok v bankovníctví byl poté patrný ve starém Řecku a Římě. V Řecku se významně vyvinula úschova za poplatek a půjčování na úrok. Půjčování se začalo přesouvat mimo církevní objekty a v důsledku toho se bankéři postupně osamostatňovali. Rozvinuté peněžnictví, včetně používání poukázek znějících na drahé kovy, měl i starověký Řím. Z této země také přichází termín banka.² Lze říci, že banky se postupem času stávaly motorem hospodářského a ekonomického růstu všech zemí.

Banky a úvěrová společenstva, vznikající od 12. století, měly také vymanit podnikatele té doby z vlivu lichvářského úvěru, charakterizovaného vysokou úrokovou sazbou, což brzdilo produktivní investování. Přestože státy v období absolutní monarchie vydávaly zákony, jimiž omezovaly výši požadovaných úroků z půjček, výsadní postavení lichvářů jako zapůjčovatелů podlamovalo jejich účinnost. Pro rodící se průmyslový kapitál byla lichva překážkou, neboť vysoké úroky pohlcovaly téměř celý zisk, dlužníci se dostávali do závislého postavení vůči věřitelům a byli nuceni přistoupit na jakékoliv jejich podmínky.³

Středověká Itálie byla hlavním obchodním centrem v celé Evropě. Začaly se zde tedy seskupovat platidla různého původu, a proto se zde významně rozvinuli směnárny přijímající vklady, zprostředkovávající platby do jiných měst, provozující na vlastní účet zápůjční peněz, obchody i nákupy a prodeje zboží. Začaly zde také vznikat první obchodní společnosti, které se nazývaly žirové banky, které se zaměřovaly na vzájemné vypořádávání závazků mezi společníky pomocí převodů v obchodních knihách. Za nejstarší veřejně kontrolovanou úvěrovou instituci na světě je možné považovat Banca Monte dei Paschi di Siena, která byla založena v roce 1472.⁴

¹ Srov. Kolektiv autorů, *Bankovníctví*, str.7.

² Srov. BUDINSKÝ, V., *Banky a finanční organizace v ČR 1.vyd.*, str. 9-13.

³ Srov. Kolektiv autorů, *Bankovníctví*, str.7.

⁴ Srov. *Tamtéž*, str.7.

Během 15. století se vyvinula tři základní střediska bankovníctví, a to severní Itálie, Katalánsko (oblast Barcelony), Španělsko a Flandry, dnešní Belgie. Bankovní domy, které v těchto oblastech vznikly, prováděly bezhotovostní platební styk pomocí směnek, tvorby depozit (movitá věc byla svěřena do úschovy) a žirových obchodů (bezhotovostní převod směnek či peněžních částek). Všechny tyto způsoby vedly ke vzniku bankovních účtů.⁵

První centrální banka byla založena v roce 1657 ve Švédsku, druhá poté v Anglii v roce 1694, s názvem Bank of England. V 1. polovině 19. stol. plnili na českém území funkce moderních bank především soukromí směnárníci, kteří individuálně posuzovali úvěrovou bonitu soukromníků a státu (podle svého odhadu rizikovosti úvěrové operace) a půjčovali jim peníze za různě vysoký úrok. V roce 1824 byla v Praze založena Česká spořitelna, v Linci byl založen Bodencreditanstalt, který se specializoval na úvěrování pozemkového vlastnictví. V letech 1864 až 1872 proběhla obrovská zakladatelská vlna nových bank, ale období deprese 70. let přechýly jen ty kapitálově nejsilnější banky, které se postupně zmocňovaly celého finančního a úvěrového systému. Největší počet centrálních bank poté vznikl v druhé polovině 19. století.⁶ Začaly se také zakládat české banky, z nichž některé získaly význam, přesahující české země, např. Živnostenská banka. Až do druhé světové války bylo české bankovníctví relativně členité. V roce 1936 až 1937 na našem území působilo více než 2 000 peněžních ústavů. Období druhé světové války mělo dalekosáhlé důsledky pro bankovní sektor. Po druhé světové válce byly znárodněny dekretem prezidenta akciové banky. Byla zřízena Ústřední správa bank a v roce 1948 byly zestátněny také soukromé bankovní domy.⁷ Do roku 1989 bylo české bankovníctví jednostupňové. Až v roce 1989 došlo ke změně režimu a připravované mechanismy transformace bankovníctví byly parlamentem vzápětí přijaty.

1.2 Bankovní systém

V každé ekonomice existují subjekty, které jsou charakteristické dočasně volnou kupní silou. Na druhé straně existují subjekty, které mají nedostatek peněžních prostředků. Banky, které tvoří bankovní systém, shromažďují dočasně volné peněžní zdroje a redistribuují je mezi těmito subjekty. Jinými slovy, banky jsou prostředníky mezi nabídkou peněžních úspor a poptávkou po nich. Kromě toho v současnosti provádějí celou řadu dalších činností.⁸

Bankovním systémem se zabývá v současné době řada autorů a odborných publikací. Většinou se definice jednotlivých autorů podobají či jsou shodné. Např. podle Revendy, Z., Kodera, J., a kol., bankovní systém v určité zemi tvoří „centrální banka a síť obchodních bank, jejich vzájemné vztahy a také jejich vztahy k okolí např. k podnikovému sektoru, domácnostem, k zahraničí atd. Funkce a způsob fungování bankovního systému jsou determinovány především existujícím ekonomickým prostředím v dané zemi, ale i tradicí, zapojením země do mezinárodní spolupráce atd.“⁹ Podle Rejnuše, O. je bankovní systém

⁵ Srov. JAKUBEC, I., *Stručné dějiny oborů – Obchod, bankovníctví, podnikání, právo* 1.vyd., str. 22.

⁶ Srov. GERŠLOVÁ, J., SEKANINA, M., *Lexikon našich hospodářských dějin* 1.vyd., str. 35-37.

⁷ Srov. Kolektiv autorů, *Bankovníctví*, str. 7.

⁸ Srov. DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankěře a klienty*, str. 250.

⁹ REVENDA, Z., KODERA, J., DVOŘÁK, J., MANDEL, M., MUSÍLEK, P., *Peněžní ekonomie a bankovníctví*, str. 88.

možné chápat jako systém, který tvoří centrální banka a všechny obchodní banky působící v teritoriu příslušného nadnárodního ekonomického společenství, jejich vzájemné vztahy a vazby k okolí.¹⁰ V neposlední řadě je zde vhodné zmínit pojetí Ptatschekové, J., Dittrichové J., Ty uvádí, že „bankovní systém je součástí ekonomického a finančního systému. Bankovní soustavu tvoří souhrn bank, které působí na určitém území včetně pravidel a norem usměrňujících jejich vztahy mezi sebou a okolím.“¹¹

1.3 Typy bankovních systémů

Z výše uvedeného pojetí lze vyvodit, že moderní bankovní systémy jsou vesměs založeny na dvoustupňovém principu. Existují však i jiné bankovní systémy, které je možné různě členit.

1.3.1 Dělení dle kritéria existence centrální banky

Podle toho, zda existuje či nikoliv v daném bankovním systému centrální banka se svými makroekonomickými funkcemi, se rozdělují bankovní systémy na jednostupňové a dvoustupňové. Vesměs všechny moderní bankovní systémy jsou založeny na dvoustupňovém principu s univerzálním nebo tendujícím k univerzálnímu charakteru. Dvoustupňová bankovní soustava je založena na oddělení makroekonomické funkce, kterou zabezpečuje centrální banka, a mikroekonomické funkce, která je doménou sítě komerčních bank. Za hlavní cíl centrální banky se obvykle považuje dosahování měnové či cenové stability, komerční banky naopak provádějí svoji činnost na ziskovém principu. Naopak základ jednostupňového bankovního systému v obecné rovině tvoří plně univerzální banky, které mohou provádět veškeré bankovní obchody, to znamená včetně emise bankovek. Neboli v těchto systémech chybí institucionálně oddělená centrální banka se standardními makroekonomickými funkcemi, proto tento systém můžeme označit za jednostupňový. Podle Kampfa, R., však jednostupňový bankovní systém není efektivní, zejména v centrálně plánovaných ekonomikách. Bylo zjištěno, že tento systém byl brzdou dalšího rozvoje, tudíž se objevily v řadě zemí snahy o reformy a o znovuvytvoření dvoustupňového bankovního systému.¹²

Podle rozsahu oprávnění jednotlivých bank k provádění bankovních obchodů neboli podle institucionálních vazeb mezi komerčním a investičním bankovníctvím, členíme bankovní systémy na univerzální a oddělené neboli specializované.

1.3.2 Dělení bankovních systémů dle typu institucionálního oddělení činností

Podstatou odděleného bankovního systému je institucionální oddělení komerčního a investičního bankovníctví. Zatím co pod komerčním bankovníctvím se obvykle míní bankovní činnost změřená zejména na přijímání depozit, poskytování úvěrů a zprostředkování

¹⁰ Srov. REJNUŠ, O., *Finanční trhy*. 4., aktualizované a rozšířené vydání, str. 77.

¹¹ PTATSCHEKOVÁ, J., DITTRICHOVÁ, J., *Dvacet let české koruny*, str. 41.

¹² Srov. KAMPF, R., *Financování a bankovníctví*, str. 41.

platebního styku, nebývá chápání investičního bankovníctví v této souvislosti jednotné. Existují v zásadě dva základní přístupy a tomu odpovídající bankovní systémy:

- **Investiční bankovní systémy**

První přístup zužuje investiční bankovníctví jen na otázku majetkových účastí. Druhý přístup chápe investiční bankovníctví v širším pojetí a zahrnuje do něj i obchody s cennými papíry včetně úschovy a správy cenných papírů.¹³

- **Univerzitní bankovní systémy**

Tvoří na jedné straně centrální banky se svými specifickými úkoly včetně výhradního práva emise bankovek, na straně druhé potom síť univerzálních bank, které mohou provádět prakticky veškeré bankovní činnosti. Pro univerzální bankovní systém je typické propojení mezi jednotlivými činnostmi banky včetně činností v oblasti komerčního a investičního bankovníctví.¹⁴

1.4 Centrální banka

V dřívějších dobách neexistovaly centrální banky jako takové. Byla spousta bank, které mohly vydávat svoje vlastní peníze. Postupem doby a také pro sjednocení pravidel vznikla centrální banka a pod ní existovaly banky obchodní. Vznik centrálních bank je možné datovat, jak již bylo uvedeno, přibližně do 19. století. Tomuto systému se říká dvoustupňový bankovní systém, v něm má centrální banka odlišné postavení od obchodních bank. Postavení centrální banky je vymezeno legislativně, v našem případě zákony.

V moderním bankovním systému je postavení centrálních bank velmi významné, možno říci až nezastupitelné. Její postavení, funkce a cíle jsou v mnohém odlišné od ostatních bank. Cílem centrální banky je péče o zdraví měnový vývoj v širokém slova smyslu. Tuto stabilitu měny je možné dle Dvořáka, P., chápat ve dvou rovinách:¹⁵

- **Vnitřní stabilita měny**

Vnitřní stabilita měny nachází svůj odraz ve stabilitě cen v tuzemské měně a její úroveň je tedy vyjadřována mírou inflace.

- **Vnější stabilita měny**

Vnější stabilita měny se odráží ve vývoji měnového kurzu dané měny k zahraničním měnám.

Centrální banka je jednou z institucí centrální vlády, na kterou jsou vyhrazeny určité pravomoci. Centrální banka se liší od jiných institucí centrální vlády v tom, že má plnit nezávisle na vládě dva úkoly:¹⁶

- **Vykonávat měnovou politiku.**

- **Poskytovat úvěry centrální vládě, a to jen ve výjimečné situaci.**

Je nutné si dále uvědomit, že na rozdíl od některých jiných institucí centrální vlády nevystupuje zisk či ztráta centrální banky zcela explicitně jako složka příjmů či výdajů

¹³ Srov. DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*, str. 110.

¹⁴ Srov. *Tamtéž*, str. 112.

¹⁵ Srov. *Tamtéž*, str. 143.

¹⁶ Srov. JÍLEK, J. *Finance v globální ekonomice*, str. 224.

rozpočtu centrální vlády. Přesto nakonec je výsledovka centrální banky součástí rozpočtu centrální vlády. Zisk centrální banky totiž bývá příjmem rozpočtu centrální vlády.¹⁷

Centrální banky bývají zmocněny národní legislativou k některým z těchto úkolů:¹⁸

- Vykonávat měnovou politiku,
- Provozovat centrální platební systém a vést běžné účty obchodních bank,
- Emitovat oběživo,
- Vykonávat bankovní dohled,
- Spravovat cizoměnové rezervy a provádět cizoměnové intervence,
- Poskytovat bankovní služby centrální vládě,
- Starat se o rozpočet centrální vlády, poskytovat úvěry centrální vládě,
- Organizovat primární prodej dluhopisů centrální vlády,
- Působit jako věřitel poslední instance,
- Vykonávat dohled v devizové oblasti.

Zde je možné uvést, jaké specifika v oblasti centrálních bank je možné nalézt ve světě. V některých státech existuje několik centrálních bank. Příkladem jsou Spojené státy americké. „Zde roli centrální banky zastává skupina tradičně silných bankovních institucí“.¹⁹ V některém státě není centrální banka vůbec. Např. od roku 1998 se Lucemburský měnový institut stal centrální bankou. Neexistence centrální banky je ale i v jiných zemích, jako je např. Lichtenštejnsko či Vatikán.

V naší zemi působí Česká národní banka. Ta je zřízena Ústavou České republiky a podléhá zákonu č. 6/1993 Sb., o České národní bance v aktuálním znění a jiným zákonným předpisům.

Česká národní banka je ústřední bankou naší země. Je orgánem, který vykonává dohled nad finančním trhem, a orgánem příslušným k řešení krize na finančním trhu. Česká národní banka působí jako právnická osoba veřejného práva se sídlem v Praze. Má sedm regionálních zastoupení. S vlastním majetkem, včetně devizových rezerv, hospodaří banka s odbornou péčí. Do její činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona. Nejvyšším řídicím orgánem je bankovní rada, kterou jmenuje prezident republiky a je složena z guvernéra, dvou viceguvernerů a čtyř členů bankovní rady.²⁰

1.5 Komerční banky

Obchodní banky mají ze zákona pověření neboli bankovní licenci k provádění bankovních služeb a operací. Jsou specializovány především na přijímání vkladů od veřejnosti, poskytování úvěru a zabezpečování různých bankovních služeb.²¹ Přesná definice komerční banky je vymezena v zákoně č. 21/1992 o bankách, § 1, odst. 1. Dle tohoto zákona se bankou rozumí „právnická osoba se sídlem v České republice založená jako akciová

¹⁷ Srov. JÍLEK, J. *Finance v globální ekonomice*, str. 224.

¹⁸ Srov. *Tamtéž*, str. 225.

¹⁹ Srov. DRDLA, M., RAIS, K., *Evropská integrace a bankovníctví*, str. 12.

²⁰ Srov. *Česká národní banka*, Dostupné z URL: http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/.

²¹ Srov. REJNUŠ, O., *Finanční trhy*, str. 77.

*společnost, která přijímá vklady od veřejnosti a poskytuje úvěry, a které k výkonu činností mají bankovní licenci.*²² Jinou definici nabízí kolektiv autorů, kteří uvádějí, že to jsou finanční zprostředkovatelé, kteří přijímají peněžní fondy nejčastěji ve formě vkladů splatných na požádání nebo po krátké výpovědi. Tyto vklady používají při poskytování služeb debetního salda.²³

Zákon č. 22/1992 S., o bankách podrobně vymezuje, které činnosti banka smí vykonávat. Česká národní banka rozhoduje o povolení působit jako banka s přihlédnutím ke stanovisku Ministerstva financí České republiky. Činnost bank tedy podléhá nejen zvláštnímu zákonodárství, ale také dozoru centrální banky, případně jiným k tomu určeným autoritám a jejich řídicím opatřením.²⁴

²² Zákon č. 21/1992 o bankách, Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-21>.

²³ Srov. Kolektiv autorů, *Bankovníctví*, str. 21.

²⁴ Srov. *Tamtéž*, str. 21.

2 Bankovní obchody

Bankovní obchody jsou někdy milně označovány za bankovní operace. Mezi těmito dvěma pojmy však existuje rozdíl. Jak uvádí Rejnuš, O., „*bankovní operace popisují veškeré druhy finančních operací, které obchodní banky při své činnosti provádí, a to bez ohledu na to, zda se jedná o operace prováděné pouze v rámci banky, nebo zda jsou směřovány vůči jiným ekonomickým subjektům.*“²⁵ Z této definice tedy vyplývá, že za bankovní operaci je možné chápat i interní účetní operace samotných obchodních bank. Bankovní obchody představují jakési užší pojetí. Lze za ně totiž považovat opět dle autora Rejnuše, O., „*pouze takové bankovní operace, kterých se vedle příslušné obchodní banky účastní i jiné ekonomické subjekty, a to bez ohledu na to, zda se jedná o bankovní operace na mezibankovním trhu či o operace směřující k vlastním klientům.*“²⁶ Z této definice vyplývá, že bankovní obchody jsou podmíněnou množinou bankovních operací, do níž náleží ty operace, jejichž vyústění je směřováno vně vlastní banky.

2.1 Charakteristika bankovních obchodů

V rámci své činnosti nabízejí banky svým klientům mnoho různých obchodů. I když se tyto obchody navzájem od sebe liší, lze u nich najít několik shodných rysů. K těm patří především nehmotný charakter, dualismus a vzájemná podmíněnost těchto obchodů. Tyto jednotlivé charakteristiky jsou v dalším textu blíže popsány.

- **Nehmotný charakter**

Bankovní obchody mají nehmotný charakter. To znamená, že pro jejich hodnotu jsou klíčové především nehmotné faktory. Z toho vyplývají další významné vlastnosti, jako je např. abstraktní pojetí, nejsou patentovatelné a nejsou skladovatelné.²⁷

- **Dualismus**

Bankovní obchody jsou spojením věcné a hodnotové stránky. Hodnotovou stránku představuje finanční objem bankovního obchodu, věcnou naopak jejich objem co do počtu.²⁸

- **Vzájemná podmíněnost**

Vzájemná podmíněnost bankovních produktů je odvozena už z jejich povahy, kdy podmínkou pro poskytnutí jedné bankovní služby je současné využívání jiné služby nabízené bankou.²⁹

²⁵ REJNUŠ, O., *Finanční trh: 4.*, aktualizované a rozšířené vydání. 4. vyd., str. 92.

²⁶ *Tamtéž*, str. 92.

²⁷ Srov. DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*, str. 252.

²⁸ Srov. *Tamtéž*, str. 252.

²⁹ Srov. *Tamtéž*, str. 252.

2.2 Členění bankovních obchodů

Bankovní obchody je možné členit z nejrůznějších hledisek.

2.2.1 Tradiční pojetí členění bankovních obchodů

Podle Lišky, P., Štefana, E., a kol., je možné třídit bankovní obchody na pasivní a aktivní obchody.³⁰ Tento přístup je možné označit za klasický přístup, ve kterém se bankovní produkty dělí podle toho, zda se nacházejí v bilanci banky na straně aktiv nebo na straně pasiv. Z tohoto pohledu existují tedy celkem tři typy produktů, které jsou popsány v další části textu.

- **Pasivní bankovní obchody**

Pasivní bankovní obchody označují ty obchody, v nichž banka má postavení dlužníka. Jde o obchody na základě nichž banka získává peněžní prostředky pro svoji obchodní podnikatelskou činnost. Jsou tedy patrné v bankovní bilanci na pravé straně, respektive na straně pasiv. Jedná se o obchody, pomocí nichž banky získávají finanční prostředky ke svému podnikání. Pasivní bankovní obchody jsou realizovány s tím, že banka platí úroky za poskytnuté vklady. Primárním druhem obchodů tohoto druhu jsou příjem vkladů a emise dluhopisů. Protože na straně pasiv je i vlastní kapitál, je možné do pasivních bankovních obchodů zařadit i takové operace, které jsou prováděny s vlastním jměním bank např. vytváření vlastního jmění emisí akcií.

- **Aktivní bankovní obchody**

Pod názvem aktivní bankovní obchody pak rozumíme smlouvy, v nichž má banka postavení věřitele. Jsou to zejména smlouvy o úvěru. Tyto obchody jsou patrné na straně aktiv, respektive na levé straně bilance. Při aktivních bankovních operacích jsou banky v postavení věřitele. Vznikají zde tedy pohledávky či určitá práva vlastníka. Banky realizují tuto činnost s cílem dosažení zisku v podobě úroků. Do této skupiny obchodů náleží veškeré obchody, ve kterých banky uvádí do pohybu vlastní a svěřené peněžní prostředky proto, aby získaly výnos, který bude vyšší než náklady na získání finančních prostředků potřebných pro tyto obchody.

- **Neutrální bankovní obchody**

Vedle bankovních obchodů pasivních a aktivních se vyskytují bankovní obchody zpravidla označované jako přidružené. Tyto obchody popisuje Revenda, Z., Kodera, J., jako ty obchody, při nichž banka nemá pozici věřitele ani dlužníka. Tyto obchody tedy nelze nalézt v bilanci banky. Proto se tyto obchody též označují jako bilančně neutrální. Banky mají v rámci těchto obchodů funkci finančního zprostředkovatele. Někdy se jedná o operace spíše depozitní (pasivní), naopak někdy se blíží spíše úvěrovým operacím respektive (aktivním). Téměř vždy jsou však realizovány za určitý poplatek, ne tedy na základě úroku, jako operace pasivní či aktivní.³¹ Mezi tyto neutrální operace je možné zařadit např. zprostředkování platebního styku, směnářské obchody, devizové operace, pronájem bezpečnostních

³⁰ Srov. LIŠKA, P., ŠTEFAN, E., MAREK, K., *Bankovní obchody*, str. 20.

³¹ Srov. REVENDA, Z., KODERA, J., DVOŘÁK, J., MANDEL, M., MUSÍLEK, P., *Peněžní ekonomie a bankovníctví*, str. 98.

schránek apod. Některé z neutrálních obchodů však mohou pro banku představovat možný závazek do budoucna, proto je banky musí vykazovat jako tzv. podrozvahové položky – tzv. potenciální závazky a úvěrová rizika.

Postavení obchodní banky jako dlužníka nebo jako věřitele je zřejmé z následujícího schématu neboli rozvahy banky (viz tabulka č. 1). Pojem bilance ve smyslu účetní rozvahy vyjadřuje na straně aktiv strukturu a objem majetku, na straně pasiv zdroje, jimiž je majetek financován. Účetně je bilance vždy vyrovnaná. Celková aktiva se tedy rovnají celkovým pasivům.

Jednotlivé položky rozvahy jsou v bankovní politice dále členy podrobněji. Členění se týká konkrétních druhů aktiv a pasiv, časových lhůt platnosti, měnového vyjádření atd.

Tabulka č. 1 Bilance banky

Aktiva	Pasiva
Pokladní hodnoty	Závazky vůči jiným bankám
Závazky vůči centrální bance	Závazky vůči nebankovním klientům
Šeky	Emise vlastních dluhopisů
Vklady u peněžních ústavů včetně centrální banky	Rezervy na krytí ztrát a jiné rezervy ze zákona
Směnky	Zákonné rezervní fondy
Státní pokladní poukázky	Základní jmění
Státní dluhopisy	Ostatní fondy a nerozdělený zisk
Jiné cenné papíry	Ostatní pasiva
Konsorciální účasti	
Úvěry a půjčky	
Ostatní účasti	

Zdroj: Kolektiv autorů³²

2.2.2 Moderní pojetí členění bankovních obchodů

Dále je možné bankovní obchody členit podle kritéria klientského přístupu. Tento přístup je možné označit za moderní přístup členění bankovních produktů. Ten odklání od přístupu klasického z důvodu stále většího zaměření na zákazníky. Podle tohoto přístupu se člení obchody následovně:

- **Finančně úvěrové produkty**

Těmito produkty banky umožňují klientům získat od banky finanční prostředky.

- **Vkladové (depozitní) produkty**

Tyto obchody představují pro klienty možnosti finančního investování.

- **Platebně zúčtovací produkty**

V neposlední řadě tyto obchody umožňují klientům především provádět platební a zúčtovací styk prostřednictvím banky.

³² Srov. Kolektiv autorů, *Bankovníctví*, str. 23–25.

3 Druhy bankovních produktů

V této části textu jsou popsány základní druhy bankovních produktů.

3.1 Vkladové bankovní produkty

Vkladové produkty jsou z hlediska klienta investice finančních prostředků do banky. Ze strany banky představují cizí kapitál a odrážejí se na pasivech bilance banky. Mezi jejich základní druhy patří vklady, dluhopisy a ostatní vkladové produkty.

3.1.1 Dluhové cenné papíry

Emise dluhových cenných papírů patří k další rozšířené formě vkladových bankovních produktů. Jejich jednotlivé druhy se odlišují v řadě charakteristik. Jsou spravovány podle zákona o cenných papírech a dluhopisech.

3.1.2 Vklady

Vklady neboli depozita, se nacházejí v bilanci banky na straně pasiv, jelikož každý vklad od klienta je pro banku závazkem. Existují tři základní formy: vklady na viděnou, termínované vklady a úsporné vklady.

- **Termínované vklady**

Vklady termínované jsou takové vklady, které jsou realizovány na pevnou a zpravidla větší finanční částku, kterou zákazník u banky ukládá s cílem vyšší úrokové výnosnosti s tím, že po určité době se sám dobrovolně vzdává šance disponovat s těmito vklady. Existují různé druhy těchto termínovaných vkladů. Jsou jimi např. vklady s výpovědní lhůtou, vklady na pevnou lhůtu atd.³³

- **Vklady na viděnou**

Vklady na viděnou jsou vklady, které si může klient banky bez výpovědi vybrat. Mají různé formy běžných neboli kontokorentních účtů, které slouží k provádění bezhotovostního platebního styku. Protože je možné s těmito vklady kdykoliv disponovat, nemají tyto vklady téměř žádný úrok.

- **Úsporné vklady**

Úsporné vklady jsou takové vklady, které jsou realizovány na tzv. úsporných vkladových účtech. Banky jim oproti nim vystavují doklad, který má často podobu vkladní knížky. Dispozice s daným vkladem je možná jen proti předložení daného dokladu. Na rozdíl od termínovaného vkladu se však mění v průběhu doby zůstatek na účtu vlivem vkladů a výběrů. Jejich výhodou pro banky je to, že jsou stabilním zdrojem méně citlivým na vývoj úrokové míry.³⁴

³³ Srov. REVENDA, Z., KODERA, J., DVOŘÁK, J., MANDEL, M., MUSÍLEK, P., P *Peněžní ekonomie a bankovníctví*, str. 107.

³⁴ Srov. *Tamtéž*, str. 107.

3.1.3 Ostatní vkladové bankovní produkty

Mezi ostatní vkladové bankovní produkty je možné zařadit především stavební spoření. Toto spoření smí poskytovat jen takové banky, které mají licenci od České národní banky. Systém stavebního spoření funguje tak, že klient po určité době spoří, a poté mu banka vyplátí zpět finanční prostředky, které jsou navýšeny o úroky případně o státní podporu. Poté může probíhat fáze úvěrová, ve které klient čerpá finanční prostředky.

3.2 Úvěrové bankovní produkty

Úvěrové produkty jsou produkty, které poskytují klientům finanční prostředky nebo určitou formou zaručují jejich poskytnutí. Úvěrové a obdobné finanční produkty jsou pro banku velmi výnosným typem obchodů, na druhou stranu velmi rizikovým typem obchodů. Mají totiž velký vliv na likviditu banky. Poskytování úvěrů je v naší zemi korigováno Českou národní bankou. Banky využívají mnoho druhů bankovních úvěrů, ve své podstatě je každý úvěr svými podmínkami individuálním produktem. Obdobně je možné rozdělit úvěry do těchto podskupin:³⁵ krátkodobé kontokorentní úvěry, spotřebitelské úvěry, provozní úvěry, dlouhodobé hypotéční úvěry, investiční úvěry firem.

- **Krátkodobé kontokorentní úvěry**

Krátkodobé kontokorentní úvěry poskytuje banka klientovi v rámci jeho běžného účtu. Podstatou je to, že na daném účtu může klient čerpat do debetu. Základem nejsou obraty stran na účtu, ale saldo, podle kterého klient bude čerpat úvěr, nebo má vklad u banky. Pro čerpání úvěru je stanoven úvěrový rámec, který může být krátkodobě překročen, obvykle za sankční úrok. Je zde nutné připomenout, že tento typ úvěru náleží mezi nejdražší úvěry, protože může být čerpán v podstatě kdykoliv.³⁶

- **Spotřebitelské úvěry**

Spotřebitelské úvěry je možné charakterizovat jako úvěry, které poskytuje banka fyzickým osobám. Nejedná se o úvěry podnikatelské. Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru definuje, co to přesně spotřebitelský úvěr je. Spotřebitelský úvěrem je odložená platba, peněžitá zápůjčka, úvěr nebo obdobná finanční služba poskytovaná nebo zprostředkovaná spotřebiteli.³⁷ Spotřebitelské úvěry je možné dále rozdělit na následující tři typy:³⁸

- Neúčelové úvěry (peníze jsou obvykle zaslány na účet),
- Účelové úvěry (peníze jsou obvykle poukázány přímo prodávajícímu, např. na koupi auta či elektroniky),
- Zaručené nemovitosti, tzv. americká hypotéka.

³⁵ Srov. ŠOBA, O., ŠIRŮČEK, M., a kol., *Finanční matematika v praxi*, str. 121.

³⁶ Srov. ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P., *Základy financí*, str. 230.

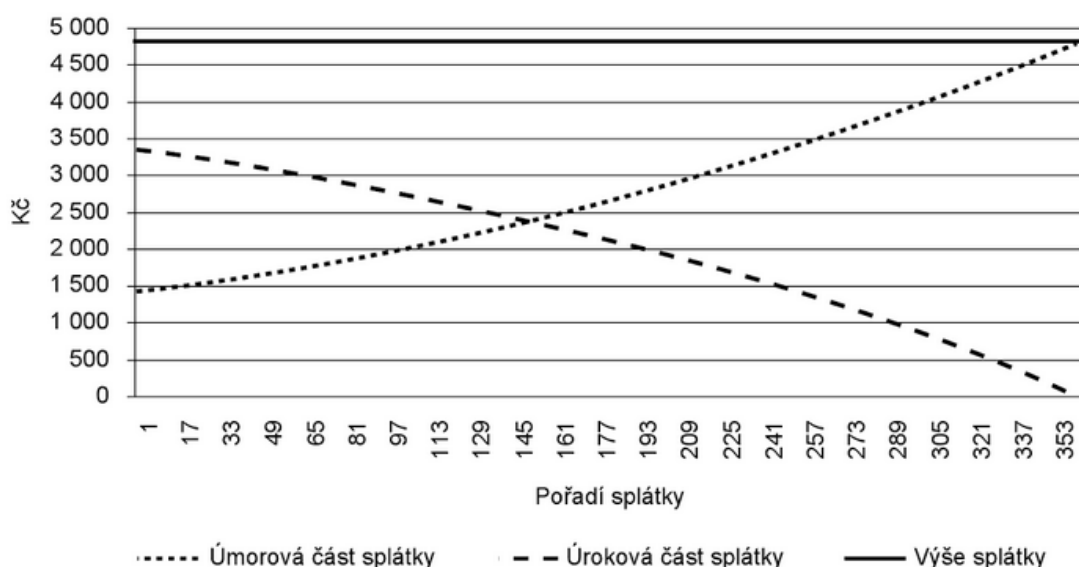
³⁷ Srov. *Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru*, Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-257>.

³⁸ Srov. KOCIÁNOVÁ, H., *Finanční gramotnost v kostce aneb co Vás neměl kdo naučit*, str. 72.

Autorka dále uvádí, že rozdíl mezi těmito typy spotřebitelských úvěrů je ve výši úrokových sazeb. Nejvyšší úrokové sazby jsou u neúčelových úvěrů.³⁹

Pro spotřebitelské úvěry je charakteristické, že jsou spláceny ve formě anuitních splátek. Pro něj je typické, že v průběhu splácení dochází ke splácení úvěru pomocí stejných částek neboli anuit. V této splátce však je rozdílný poměr splátky úmorové částky a úrokové částky, jak je patrné z obrázku č.1.

Obrázek č. 1 Splácení spotřebitelského úvěru pomocí anuitní splátky

Zdroj: Šoba, O., Širůček, M.⁴⁰

Z obrázku je tedy patrné, že tím, jak se snižuje nesplacená částka, klesá i výše peněz zaplacených na úrocích.

- **Dlouhodobé úvěry**

Jsou takové úvěry, které mají dlouhodobý charakter, tedy delší než 1 rok. Rovněž do této skupiny náleží dlouhodobé bankovní úvěry, které jsou poskytovány při dlouhodobém eskontu směnek.⁴¹ Tyto úvěry jsou spojeny s vyšším rizikem návratnosti a likvidním rizikem banky. Jsou poskytovány s maximální obezřetností.

- **Investiční úvěr**

Tento typ úvěru má výhradně účelový charakter a bývá poskytován na překlenutí časového nesouladu mezi tvorbou a potřebou finančních zdrojů na investice či přímo na financování investic do zařízení, budov, které slouží k podnikatelské činnosti a technologií. Investiční úvěr bývá zajištěn předmětem investice, pokud to jeho povaha umožňuje, případně kombinací ostatních forem zajištění: směnkou, pohledávkami, cennými papíry atd.⁴²

³⁹ Srov. KOCIÁNOVÁ, H., *Finanční gramotnost v kostce aneb co Vás neměl kdo naučit*, str. 72.

⁴⁰ Srov. ŠOBA, O., ŠIRŮČEK, M., a kol., *Finanční matematika v praxi*, str. 123.

⁴¹ Srov. MÁČ, M., *Účetnictví a finanční řízení*, str. 248.

⁴² Srov. RŮČKOVÁ, P., ROUBÍČKOVÁ, M., *Finanční management*, str. 59.

- **Hypotéční úvěr**

Pojem hypotéční úvěry je většinou lidí znám. Co tento pojem však přesně představuje? Na tuto otázku nám odpovídá např. Rejnuš, O., Dle něj je hypotéční úvěr „*dlouhodobý peněžní úvěr, který je vždy zastaven nemovitostí. Žádost o poskytování úvěru musí být proto doložena doklady potvrzujícími jejich vlastnictví.*“⁴³ Detailní definici tohoto pojmu je možné nalézt i v české legislativě. Konkrétně zákon č. 172/2012 Sb., o dluhopisech definuje, že hypotéční úvěr „*je takový typ úvěru, ve kterém je splacení dluhu i jeho příslušenství zajištěno. Zajištění se provádí tzv. zástavním právem k nemovitosti. Děje se tak v případě, že pohledávka z úvěru není vyšší než dvojnásobná hodnota zástavní hodnoty zastavené nemovitosti.*“⁴⁴

Samozřejmě, že uvedené úvěry nejsou veškeré úvěry, které banky v současné době nabízejí. Portfolio úvěrů většiny bank je mnohem širší. Mezi další úvěry tak náleží např. akcept cizí směnky bankou, vystavené na tuto banku jejím klientem. Zde se banka stává hlavním směnečným dlužníkem. V tomto případě se jedná o závazkový úvěr (banka na sebe bere závazek svého klienta). Za poskytnutí akceptačního úvěru si banka účtuje akceptační provizi, obvykle stanovenou jako procentní sazba ze směnečné částky. Na podobném způsobu jako akceptační úvěr poskytují banky avalový úvěr, kde se ručitel s doložkou „per aval“ zaručuje za některého ze směnečných dlužníků. Eskontní úvěr spočívá v nákupu směn bankou před jejich splatností se srážkou úroku. O úvěr se jedná proto, že klient nemá na peníze plynoucí ze směnky právo před její splatností a v případě, že banka tuto směnku odkoupí, poskytuje Kleinovi úvěr.⁴⁵

- **Faktoring**

Faktoring je možné chápat dle Režňákové, M., jako odkup dosud nesplacených krátkodobých pohledávek věřitele na faktoringovou společnost, za předem dohodných finančních a věcných podmínek. Protože je faktoring spojován s postoupením pohledávek, které jsou součástí oběžného majetku, je považován za formu krátkodobého financování.⁴⁶

- **Forfaiting**

Forfaiting je metoda financování založená na prodeji jednotlivých pohledávek s delší dobou splatnosti. Vznikají zejména při prodeji investičních celků, strojírenských výrobků apod. Odkup pohledávek provádí specializovaná forfaitingová společnost bez regersu. Forfaiting je tedy obdobou faktoringu, základní rozdíl však spočívá v charakteru odkupovaných pohledávek, v jejich četnosti či objemu. Předmětem odkupu mohou být pohledávky, které splňují určité předpoklady. Např. pohledávky s dobou splatnosti minimálně 90 až 180 dnů, splatnost pohledávek může být 5 až 8 let. Pohledávky musí být zajištěné např. směnkou, pohledávky musí být denominované ve volně směnitelných měnách a její výše musí dosáhnout určité minimální výše.⁴⁷

⁴³ Srov. REJNUŠ, O., *Finanční trhy: 4.*, aktualizované a rozšířené vydání. 4.vyd., str. 102.

⁴⁴ Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech v aktuálním znění, Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-190>.

⁴⁵ Srov. ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P., *Základy financí*, str. 230.

⁴⁶ Srov. REŽŇÁKOVÁ, M., *Efektivní financování rozvoje podnikání*, str. 95.

⁴⁷ Srov. POLOUČEK, S., a kol., *Bankovníctví*, str. 229.

- **Leasing**

Leasing je podle Valoucha, P., populární formou pořizování majetku nejen díky jednoduchosti jeho vyřízení, ale také proto, že nájemné hrazené za leasing je za podmínek stanovených ZDP daňově uznatelným nákladem.⁴⁸ V obecné rovině je možné leasing rozdělit na dva druhy. Těmi jsou:

- Finanční leasing – musí splňovat určitá pravidla a následuje koupě za předem dohodnutou zůstatkovou cenu.
- Operativní leasing neboli pronájem – většinou je to krátkodobý až střednědobý typ leasingu. Po skončení pronájmu je předmět navrácen pronajímateli.

3.2.1 Směnárenská činnost

Banky v rámci směnárenských služeb provádějí nákup a prodej valut za domácí měnu nebo výměnu cizí měny za jinou cizí měnu. Valutami rozumíme peněžní prostředky v cizí měně ve formě bankovek, státovek a oběžných mincí. Cena zahraniční měny vyjádřená v jednotkách domácí měny se nazývá devizový kurz. V kurzovním lístku najdeme kurz nákupu (za tento kurz banky kupují od zákazníka zahraniční měnu), kurz prodeje (za ten banky prodávají zákazníkům) a kurz střed (tento devizový kurz je obvykle používán při devizových obchodech v rámci banky).

⁴⁸ Srov. VALOUCH, Petr. *Leasing v praxi: praktický průvodce*, str. 26.

4 Analýza bankovních obchodů v České republice

V této praktické části bude provedena analýza bankovních obchodů bank působících v České republice. Následně jsou vybrány tři největší banky, které působí v naší zemi. U nich je provedena analýza jejich aktivních a pasivních obchodů a následně bude na konkrétním modelovém příkladu provedeno zjištění, která banka nabízí nejvýhodnější produkt z aktivních a pasivních bankovních obchodů.

Bilanční suma bankovního sektoru v České republice byla na konci listopadu roku 2016 ve výši 6 191 mld. Kč. Dominantní položkou aktivní strany bilance bank jsou úvěry poskytnuté rezidentům. Jejich objem dosáhl výše 4 152 mld. Kč. Objem vkladů rezidentů, jež tvoří nejvýznamnější položku pasiv bankovního sektoru, činil 3 814 mld. Kč. Jak je níže patrné, objemově největší položkou na úvěrech byly úvěry na bydlení. Velký podíl měly také spotřebitelské úvěry. Ty dosáhly ke konci roku 2016 výše 220 mld. Kč. Úvěry, které byly poskytnuty rezidentským nefinančním podnikům v naší zemi, dosáhly koncem roku 2016 výše 1 009 mld. Kč. Zde měly největší podíl dlouhodobé úvěry.⁴⁹

Jak je možné vyčíst z tabulky č.2, docházelo postupem času k navyšování úvěrů bank. V roce 2006 činily úvěrové obchody bank celkem 2 124 285 mil Kč. V roce 2010 se zvýšily tyto obchody cca o 44 %. Do roku 2015 vzrostly aktivní úvěry obchodních bank cca o 30 %, oproti roku 2010. Největší podíl na úvěrech měly úvěry a jiné pohledávky za klienty bank. Menší podíl poté měly úvěry a vklady u jiných úvěrových institucí a úvěry u centrálních bank. Zde došlo v roce 2013 ke změně poměru. Do tohoto roku měly větší vliv úvěry u jiných úvěrových institucí, od tohoto roku se na druhém místě v rámci úvěrových obchodů bank umisťují úvěry u centrální banky.

⁴⁹ Srov. ČNB: *Bankovní statistika 2016*, Dostupné z URL: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/bankovni_statistika/bank_stat_komentar.html.

Tabulka č. 2 Vývoj aktiv celkem v mil. Kč

Období	Aktiva bilanční celkem	Poskytnuté úvěry celkem	Vklady a úvěry u centrálních bank	Vklady a úvěry u jiných úvěrových institucí	Úvěry a ostatní pohledávky za klienty celkem
31.12.2015	5 549 688	3 971 000	874 524	314 097	2 782 377
31.12.2014	5 387 975	3 734 769	688 413	411 476	2 634 879
31.12.2013	5 200 628	3 689 870	660 907	514 641	2 514 321
31.12.2012	4 778 592	3 230 160	382 621	487 497	2 360 046
31.12.2011	4 609 807	3 177 093	388 385	484 400	2 304 307
31.12.2010	4 329 765	3 056 976	393 731	488 504	2 174 740
31.12.2009	4 218 994	2 939 018	380 756	456 174	2 102 088
31.12.2008	4 153 370	2 826 781	307 685	443 408	2 075 687
31.12.2007	3 708 235	2 516 532	279 215	453 330	1 783 987
31.12.2006	3 133 659	2 124 285	331 846	379 356	1 413 083

Zdroj: vlastní zpracování⁵⁰

Z následující tabulky č. 3 je patrné, které úvěrové obchody převyšovaly, a to z pohledu času. Jedná se o úvěry pro domácnosti.

Tabulka č. 3 Vývoj úvěrů domácností v mil. Kč dle času

Období	Úvěry celkem (krátkodobé+střednědobé +dlouhodobé)	Úvěry krátkodobé (do 1 roku)	Úvěry střednědobé (1-5 let)	Úvěry dlouhodobé (nad 5 let)
31.12.2015	2 262 629	288 999	214 924	1 758 706
31.12.2014	2 144 164	307 702	217 016	1 619 446
31.12.2013	2 056 717	307 284	214 309	1 535 124
31.12.2012	2 014 308	317 731	218 599	1 477 978
31.12.2011	1 961 498	311 769	219 067	1 430 662
31.12.2010	1 875 494	306 930	225 460	1 343 105
31.12.2009	1 820 092	317 387	244 837	1 257 868
31.12.2008	1 783 871	379 828	278 114	1 125 930
31.12.2007	1 553 696	369 615	255 355	928 725
31.12.2006	1 221 555	289 590	226 358	705 607

Zdroj: vlastní zpracování⁵¹

Z tabulky č. 3 je patrné, že docházelo v obecné rovině k růstu úvěrů pro domácnosti. Ty tak vzrostly z 1 221 555 mil. Kč v roce 2006 na ohromných 2 262 629 mil. Kč v roce 2015. To představuje nárůst cca o 1 000 000 mil. Kč. Z tabulky je také patrné, že největší podíl na poskytnutých úvěrech měly úvěry dlouhodobé, tedy úvěry nad 5 let. Tyto úvěry ve sledovaném období narostly téměř o 1 000 000 mil. Kč. V roce 2006 totiž činily celkové poskytnuté dlouhodobé úvěry výše 705 607 mil. Kč. V roce 2015 to již bylo 1 758 706 mil. Kč. Na druhém místě se poté umístily úvěry krátkodobé, tedy úvěry se splatností do 1 roku. Tyto úvěry se navyšovaly až do roku 2014. V loňském roce výše těchto poskytnutých úvěrů

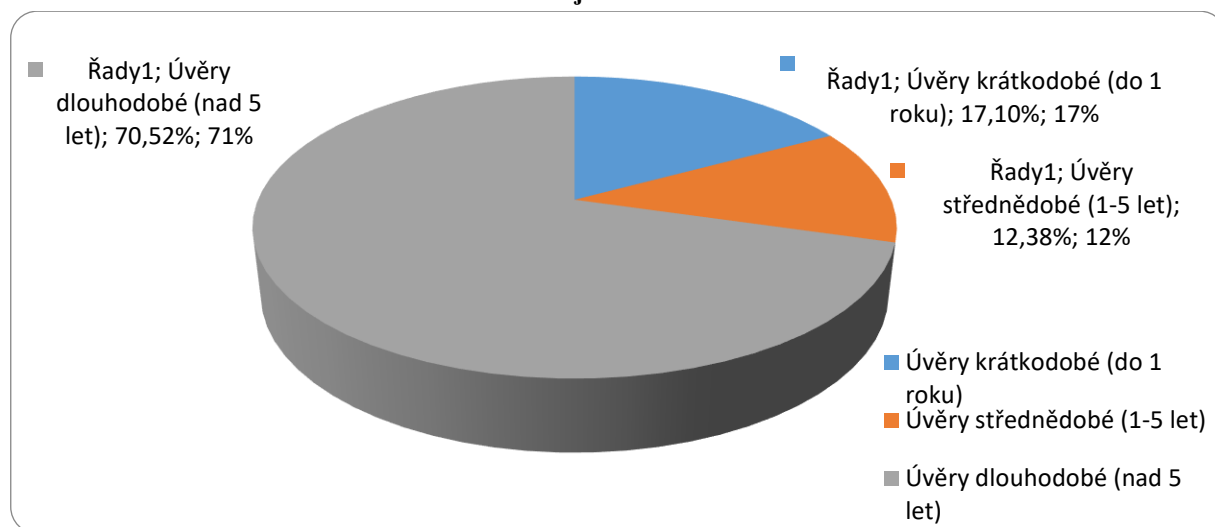
⁵⁰ Srov. ČNB: databáze ARAD, Dostupné z URL:

http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_DRILL?p_strid=A&p_lang=CS.

⁵¹ Srov. Tamtéž.

mírně poklesla. Nárůst v této oblasti úvěrů však nebyl tak dynamický, jako u úvěrů dlouhodobých. Zde nárůst v roce 2014 oproti roku 2006 představoval pouhých 6 %. Na třetím místě se poté umístily úvěry střednědobé. U těchto úvěrů bylo možné však spatřit spíše opačný trend v podobě poklesu množství poskytnutých úvěrů. Podíváme-li se na podíl těchto třech typů úvěrů na celkové výši poskytnutých úvěrů bank, zjistíme, že úvěry dlouhodobé činily celkem podíl na všech poskytnutých úvěrech klientů 70,52 % (viz obrázek č. 2). Úvěry krátkodobě měly podíl 17,1 % a úvěry střednědobé měly podíl 12,38 %.

Obrázek č. 2 Podíl úvěrů dle času na celkovém objemu úvěrů

Zdroj: vlastní zpracování

Následující tabulka poté rozebírá úvěry bank pro domácnosti z pohledu typu úvěru. Vzhledem k množství typů úvěru, jsou v následující tabulce zahrnuty jen ty nejdůležitější úvěrové obchody.

Tabulka č. 3 Vývoj úvěrů dle typu úvěru v mil. Kč

Období	pohledávky z karet celkem	spotřebitelské úvěry celkem	úvěry na bydlení obyvatelstvu celkem	standardní úvěry ze stavebního spoření celkem	překlenovací úvěry ze stavebního spoření celkem	spotřebitelské úvěry na nemovitosti celkem	ostatní úvěry obyvatelstvu celkem
31.12.2015	28 363	170 778	971 455	25 330	51 668	27 673	50 544
31.12.2014	22 846	159 620	899 786	28 020	50 048	25 037	46 251
31.12.2013	24 552	158 647	852 099	31 629	49 438	24 646	43 562
31.12.2012	25 789	156 039	809 751	36 029	49 676	23 774	38 979
31.12.2011	25 248	158 011	772 653	37 641	53 322	22 898	39 113
31.12.2010	24 608	161 797	727 898	38 422	64 499	20 540	32 880
31.12.2009	16 164	157 542	684 034	36 850	66 777	26 242	27 823
31.12.2008	14 052	143 781	613 301	35 567	151 124	29 499	25 515
31.12.2007	10 983	114 992	510 553	34 865	115 841	26 296	19 968
31.12.2006	8 261	91 623	371 123	31 220	83 247	18 416	14 113
31.12.2005	5 267	73 653	279 902	27 821	67 139	18 284	10 144

Zdroj: vlastní zpracování⁵²

⁵² Srov. ČNB: databáze ARAD, Dostupné z URL: http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_DRILL?p_strid=A&p_lang=CS.

Z tabulky č. 4 je možné vyvodit, že úvěry na bydlení představovaly největší množství poskytnutých úvěrů. U tohoto typu úvěru je také patrný nejdynamičtější nárůst. Tyto úvěrové obchody tak vzrostly z 279 902 mil. Kč v roce 2005 na 971 455 mil. Kč v roce 2015, což představuje nárůst ve sledovaném období cca tři krát.

Na druhém místě v množství poskytnutých finančních prostředků se v roce 2015 umístily spotřebitelské úvěry, které byly u obyvatel také velmi oblíbené. Tyto úvěry vzrostly ve sledovaném období ze 73 653 mil. Kč na 170 778 mil. Kč, což představuje nárůst cca o 100 000 mil. Kč. Na třetím místě se poté umístily úvěry na bydlení, tentokrát však ze stavebního spoření. Úvěry ze stavebního spoření je možné rozdělit na překlenovací a standardní. U obou typů však došlo k poklesu poskytnutých úvěrů ve sledovaných deseti letech. Je to dáno tím, že tyto úvěry jsou většinou dražší než hypoteční úvěry na bydlení a snižováním příspěvků státu ve spořicí fázi, přestávají být tyto produkty zajímavé. Dále byly hojně využívány úvěry kontokorentní a ostatní úvěry. U kontokorentních úvěrů je patrný nárůst ve sledovaném období cca 23 000 mil. Kč.

Následující tabulka č.5 poté dokazuje, kolik finančních prostředků banky poskytly v podobě úvěrů vládním institucím.

Tabulka č. 4 Vývoj úvěrů pro vládní instituce v mil. Kč

Období	Úvěry celkem (krátkodobé + střednědobé + dlouhodobé)
31.12.2015	54 796
31.12.2014	54 702
31.12.2013	52 275
31.12.2012	55 794
31.12.2011	58 190
31.12.2010	58 852
31.12.2009	59 926
31.12.2008	48 108
31.12.2007	51 403
31.12.2006	61 195
31.12.2005	74 555

Zdroj: vlastní zpracování⁵³

V roce 2005 banky poskytly vládním institucím úvěry ve výši 74 555 mil. Kč. Od tohoto roku však docházelo k poklesu poskytnutých úvěrů. V roce 2015 tak banky poskytly vládním institucím úvěry jen ve výši 54 796 mil. Kč.

O tom, kolik úvěrů bylo poskytnuto všem ostatním nefinančním subjektům trhu, respektive podnikatelům a jiným subjektům znázorňuje tabulka č. 6.

⁵³ Srov. ČNB: *databáze ARAD*, Dostupné z URL: http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_DRILL?p_strid=A&p_lang=CS.

Tabulka č. 5 Vývoj úvěrů pro nefinanční instituce v mil. Kč

Období	Úvěry a pohledávky za klienty celkem
31.12.2015	710 619
31.12.2014	675 327
31.12.2013	674 412
31.12.2012	684 836
31.12.2011	669 381
31.12.2010	636 033
31.12.2009	636 069
31.12.2008	692 188
31.12.2007	616 633
31.12.2006	516 602
31.12.2005	432 323

Zdroj: vlastní zpracování⁵⁴

Tabulka č. 6 vypovídá o tom, že nefinančním institucím bylo poskytnuto ve sledovaném období relativně mnoho finančních prostředků. Výše poskytnutých prostředků se také ve sledovaném období zvyšovala. Došlo tak k nárůstu ze 432 323 mil. Kč na 710 619 mil. Kč.

Další text poté analyzuje obchody bankovních domů v naší zemi ze strany pasivních obchodů. Vzhledem k množství nejrůznějších pasivních obchodů, které banky realizují, jsou zde uvedeny základní typy vkladů.

Tabulka č. 6 Vývoj vkladů v mil. Kč

Období	Vklady a přijaté úvěry od klientů celkem	Neterminované vklady klientů celkem	Termínované vklady celkem	Termínované vklady krátkodobé celkem	Termínované vklady střednědobé celkem	Termínované vklady dlouhodobé celkem
31.12.2015	3 094 271	2 299 168	795 102	537 401	89 084	168 616
31.12.2014	3 014 103	2 074 110	939 993	676 495	93 578	169 919
31.12.2013	2 968 245	1 860 595	1 107 649	836 238	104 605	166 806
31.12.2012	2 849 101	1 702 130	1 146 970	844 301	141 660	161 008
31.12.2011	2 664 540	1 547 570	1 116 970	801 640	161 065	154 264
31.12.2010	2 545 612	1 457 685	1 087 926	813 740	130 983	143 203
31.12.2009	2 457 485	1 325 156	1 132 329	923 730	104 037	104 560
31.12.2008	2 301 112	1 221 978	1 079 133	929 381	83 784	65 967
31.12.2007	2 109 763	1 127 509	982 254	725 598	212 694	43 962
31.12.2006	1 807 261	948 862	858 398	571 876	261 519	25 002

Zdroj: vlastní zpracování⁵⁵

Tabulka vypovídá o tom, že nejvíce vkladů měli klienti umístěny na neterminovaných účtech. Podíl této položky na celkových vkladech činil 60 %. Postupem času v rámci této položky docházelo k nárůstu množství vkladů, které vzrostly cca o 58 %. Je to dáno tím, že lidé, podnikatelé a jiné instituce již v hojně míře mají v oblibě bankovní účty a platby pomocí karet, místo toho, aby nosili peníze v hotovosti. Ve sledovaném období poté docházelo naopak k mírnému poklesu termínovaných vkladů. Pokles zde nebyl příliš vysoký a znamenal

⁵⁴ Srov. ČNB: databáze ARAD, Dostupné z URL:

http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_DRILL?p_strid=A&p_lang=CS.

⁵⁵ Srov. *Tamtéž*.

přibližně 7 %. Na termínovaných vkladech se poté nejvíce podílely krátkodobé termínované vklady. Ty měly v roce 2015 podíl 68 % na celkových termínovaných vkladech.

Tabulka č. 7 Vývoj vkladů domácností v mil. Kč

Období	Vklady domácností
31.12.2015	700 150
31.12.2014	646 910
31.12.2013	617 088
31.12.2012	570 916
31.12.2011	544 616
31.12.2010	511 876
31.12.2009	492 942
31.12.2008	466 030
31.12.2007	485 907
31.12.2006	402 315

Zdroj: vlastní zpracování⁵⁶

V oblasti vkladů všech domácností je možné spatřit růst, jak ukazuje tabulka č. 8. V roce 2006 vklady domácností byly ve výši 402 315 mil. Kč. V roce 2016 již byly ve výši 700 150 mil. Kč.

Vklady nefinančních podniků byly již v menší výši. I zde však dosáhly růstu. Tento růst byl ve sledovaném období ve výši cca 40 000 mil. Kč, jak je patrné z tabulky č. 9.

Tabulka č. 8 Vývoj vkladů domácností v mil. Kč

Období	Vklady a přijaté úvěry od klientů celkem
31.12.2015	191 312
31.12.2014	290 459
31.12.2013	359 231
31.12.2012	368 758
31.12.2011	300 955
31.12.2010	279 899
31.12.2009	298 427
31.12.2008	287 008
31.12.2007	207 807
31.12.2006	154 343
31.12.2005	151 935

Zdroj: vlastní zpracování⁵⁷

⁵⁶ Srov. ČNB: databáze ARAD, Dostupné z URL:
http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_DRILL?p_strid=A&p_lang=CS.

⁵⁷ Srov. Tamtéž.

5 Analýza bankovních obchodů vybraných bank

V této kapitole je poté blíže pojednáno o bankovních obchodech vybraných bankovních domů.

5.1 Výběr a charakteristika bank

Nejprve je nutné na tomto místě vybrat tři největší banky. Banky budou vybrány na základě jejich množství klientů v roce 2015. Rok 2016 zde není uveden, protože veškeré bankovní domy ještě neuvádí výkazy zisku a ztrát za tento rok, ani neuvádí vývoj počtu klientů. Konkrétní vývoj počtu klientů bank je zachycený v tabulce č. 10.

Tabulka č. 9 Seznam bank s uvedením jejich počtu klientů

Banka	Počet klientů	Změna
<u>Air Bank</u>	343 000	+42 %
<u>Citibank</u>	86 000	Neuvedeno
<u>Creditas</u>	80 000	Neuvedeno
<u>Česká spořitelna</u>	5 000 000	-4 %
<u>Československá obchodní banka</u>	2 900 000	-1 %
<u>Equa bank</u>	140 000	+28,8 %
<u>ERB Bank</u>	Neuvedeno	Neuvedeno
<u>Expobank</u>	Neuvedeno	Neuvedeno
<u>Fio banka</u>	480 000	+33 %
<u>ING Bank N. V.</u>	Neuvedeno	Neuvedeno
<u>J&T BANKA</u>	Neuvedeno	Neuvedeno
<u>Komerční banka</u>	1 600 000	+1,8 %
<u>mBank</u>	534 000	+9,9 %
<u>MONETA Money Bank</u>	Neuvedeno	Neuvedeno
<u>Oberbank AG</u>	Neuvedeno	Neuvedeno
<u>Poštovní spořitelna</u>	Neuvedeno	Neuvedeno
<u>Raiffeisenbank</u>	Neuvedeno	Neuvedeno
<u>Sberbank CZ</u>	86 000	Neuvedeno
<u>UniCredit Bank</u>	343 000	+7,6 %
<u>Zuno Bank</u>	250 000	+13 %
<u>Waldviertler Sparkasse von 1842 AG</u>	Neuvedeno	Neuvedeno

Zdroj: vlastní zpracování⁵⁸

Z tabulky č. 10 je patrné, že největšími bankami z hlediska jejich počtu klientů jsou Česká spořitelna, Československá obchodní banka a Komerční banka. Tyto banky jsou poté v následujícím textu blíže představeny.

Z této tabulky je také možné vysledovat trend, kterým je přechod klientů od velkých bank k těm menším bankám, tzv. nízkonákladovým bankám, což je vidět hlavně na dynamice růstu, který je u nových bank dvouciferný. Je to dáno výhodnějšími podmínkami těchto

⁵⁸ Srov. *Banky v Česku: nový žebříček klientů*, Dostupné z URL: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/jak-velke-jsou-banky-v-cesku-novy-zebricek-klientu-i-vkladu/r~c6b9b70efe0211e499590025900fea04/>.

malých bank především u běžných bankovních operací a také jejich masovými reklamními kampaněmi, které realizuje např. Fio banka, Air bank atd.

V následujícím textu jsou tři vybrané bankovní domy charakterizovány.

5.1.1 Komerční banka

Komerční banka, a.s., sídlí v Praze 1, Na Příkopě 33, čp. 969, PSČ 114 07. Tato banka je mateřskou společností Skupiny KB a je součástí mezinárodní skupiny Société Générale. Náleží mezi přední bankovní instituce v České republice a v regionu střední a východní Evropy. Je to univerzální banka se širokou nabídkou služeb v oblasti retailového, podnikového a investičního bankovníctví. Je dostupná prostřednictvím sítě poboček KB, přímého bankovníctví a vlastní distribuční sítě a také díky moderním online službám jako je přímé bankovníctví. Kromě běžných služeb nabízí i specializované služby, mezi něž náleží penzijní připojištění, stavební spoření, faktoring, spotřebitelské úvěry, pojištění.⁵⁹

Banka své klienty rozděluje do několika skupin. Jsou jimi soukromí klienti a korporátní klienti. Lze říci, že se banka zaměřuje spíše na korporátní klienty. Do těchto segmentů rozděluje banka klienty na základě jejich ročních tržeb ve škále služeb a produktů, které jim banka nabízí. Firmy, které ročně dosahují od 60 mil. Kč do 1 500 mil. Kč, jsou následně obsluhovány až na obchodních centrech v segmentu Corporate. Klienti, kteří dosáhli vyšších zisků, jsou následně obsluhováni v divizi Top Corporations. Tyto klienti jsou tak obsluhováni v naší zemi v Brně a v Praze a na Slovensku v Bratislavě.⁶⁰

- **Cíle banky**

Komerční banka realizuje svou obchodní činnost s ohledem na potřeby a zájmy celého lidského společenství. Cílem společnosti je tak přispívat ke společnému dobru v rovině hospodářské, sociální i ekologické.⁶¹

- **Strategické priority**

Činnost Komerční banky, pokud jde o vztah ke společenské odpovědnosti, spočívá na pěti strategických pilířích, kterými jsou odpovědný zaměstnavatel, nabídka bankovních služeb na principu solidarity, zodpovědné financování, životní prostředí a odpovědný outsourcing, občanská společnost.⁶²

5.1.2 Česká spořitelna

Česká spořitelna, a.s. je moderní banka, která je zaměřena spíše na klienty drobné, v menší míře se poté zaměřuje na malé a střední firmy, města a obce. Počet klientů banky je přibližně pět milionů, což banku řadí mezi největší banky v České republice. Na českém trhu má také nejdelší tradici. V roce 2015 banka oslavila 190 výročí od svého založení. V soutěži Fincentrum Banka roku již podvanácté získala ocenění Nejdůvěryhodnější banka roku a byla také zvolena Bankou roku 2015. Česká spořitelna se v roce 2000 stala součástí skupiny Erste Group. Ta byla založena již v roce 1819 jako první rakouská spořitelna. Od roku 1997 se

⁵⁹ Srov. *Komerční banka: O nás*, Dostupné z URL: <https://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace/>.

⁶⁰ Srov. *Tamtéž*.

⁶¹ Srov. *Tamtéž*.

⁶² Srov. *Tamtéž*.

Erste Group vyvinula v jedny z největších poskytovatelů finančních služeb v celé východní Evropské unii. Erste Group zaměstnává přibližně 46 000 zaměstnanců a své služby nabízí 16 milionům klientů, ve 2 800 pobočkách, které jsou směřovány do 7 zemí. Jsou jimi Česká republika, Rakousko, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Chorvatsko a Srbsko.⁶³

Česká spořitelna působí jako univerzální banka. Banka tedy nabízí kromě běžných služeb, jako jsou vkladové a úvěrové obchody, také specializované služby, mezi něž náleží penzijní připojištění, stavební spoření, faktoring, různé druhy pojištění atd.

- **Cíl banky**

Cílem banky je nabídnout klientům přesně takové služby, jaké potřebují. Banka díky své velikosti uvádí inovace, které udávají trend v zavádění moderních bankovních služeb i v technologických inovacích.⁶⁴

- **Strategické priority**

Smyslem České spořitelny je být bankou pro všechny. Proto se snaží své služby a osobní přístup uzpůsobovat i lidem s různým druhem handicapu. Banka se především snaží pomáhat s rozvojem neziskového sektoru a podnikatelům se sociálním přesahem. Banka realizuje Nadaci Depositum Bonum. Prostřednictvím této nadace věnuje banka nevyzvednuté peníze z anonymních vkladních knížek zpět české společnosti. Česká spořitelna si je dobře vědoma původu finančních prostředků z anonymních vkladních knížek a ví, že tyto peníze jsou výsledkem náročného spoření běžných občanů, proto než přejdou vkladní knížky do této nadace, je prováděn složitý kontrolní proces.⁶⁵

5.1.3 Československá obchodní banka

Československá obchodní banka, a. s., sídlí na ulici Radlická 333/150, 150 57 v Praze 5. Banka je dceřinou společností KBC Bank NV. Jediným vlastníkem uvedené společnosti je poté KBC Group NV. Obě společnosti mají sídlo v Belgii v Bruselu.

Československá obchodní banka, a. s. v naší zemi působí jako univerzální banka. Ta byla založena již v roce 1964 státem, jako banka pro poskytování služeb v oblasti volno-měnových operací a financování zahraničního obchodu s působností na československém trhu. Tato banka byla privatizována v roce 1999. Majoritním vlastníkem této banky je tak KBC Bank. Následně převzala Investiční a poštovní banku v roce 2000. Do konce roku 2007 Československá obchodní banka působila jak na českém, tak i na slovenském trhu. Následně byla slovenská pobočka transformována do samostatné právnické osoby. Československá obchodní banka se zaměřuje na poskytování služeb všem klientským segmentům. Zaměřuje se tak na fyzické osoby, malé a střední firmy, korporátní a institucionální klienty. V retailovém bankovníctví v České republice působí tato banka pod základními obchodními značkami: ČSOB (pobočky), Era (finanční centra) a Poštovní spořitelna (obchodní místa České pošty). Skupina ČSOB je realizována bankou a společnostmi, s nimiž je banka propojena. Finanční skupina ČSOB zahrnuje strategické společnosti v ČR ovládané přímo či

⁶³ Srov. *Česká spořitelna: O nás*, Dostupné z URL: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>.

⁶⁴ Srov. *Tamtéž*.

⁶⁵ Srov. *Tamtéž*.

nepřímo ČSOB, případně KBC, které nabízejí finanční služby, a to Hypoteční banku, ČSOB Pojišťovnu, Českomoravskou stavební spořitelnu, ČSOB Penzijní společnost, ČSOB Leasing, ČSOB Asset Management, ČSOB Factoring a skupinu Patria.⁶⁶

Produktové portfolio skupiny ČSOB je tvořeno mimo standardní bankovní služby také těmito službami: pojistné produkty, financování potřeb spojených s bydlením (hypotéky a půjčky ze stavebního spoření), penzijní fondy, specializované služby (leasing a factoring), produkty kolektivního financování a správa aktiv, služby spojené s obchodováním s akciemi na finančních trzích atd.⁶⁷

- **Cíle banky**

Československá obchodní banka staví na dlouhodobém a pevném partnerství se všemi klienty, ať už v oblasti osobních a rodinných financí, ve financování malých a středních firem, tak v korporátním financování. Cílem skupiny ČSOB je pečlivě naslouchat potřebám svých klientů a nabízet jim nikoliv produkty, ale nejvhodnější řešení.⁶⁸

- **Strategické priority**

Československá obchodní banka ctí pravidla správy a řízení akciových společností neboli Corporate Governance, ke kterým se také přihlásila. Tyto pravidla vycházejí z principů stanovených OECD. Pravidla jsou součástí řízení rizik. Zajišťují rovnováhu odpovědností a pravomocí mezi managementem a akcionáři. Management banky tak získává lepší zpětnou vazbu od akcionáře a mnohem snadněji dosahuje definovaných cílů. ČSOB se hlásí k těmto pravidlům v souladu se svými firemními hodnotami.⁶⁹

⁶⁶ Srov. *ČSOB: O nás*, Dostupné z URL: <https://www.csob.cz/portal/o-csob/o-csob-a-kbc/o-csob-a-skupine>.

⁶⁷ Srov. *Tamtéž*.

⁶⁸ Srov. *Tamtéž*.

⁶⁹ Srov. *Tamtéž*.

5.2 Analýza obchodů bank

V této druhé podkapitole jsou analyzovány konkrétní bankovní obchody třech vybraných bank. Analýza bankovních obchodů je provedena ve dvou rovinách. Nejprve je provedena analýza pasivních obchodů, poté je provedena analýza aktivních obchodů.

5.2.1 Vklady klientů

V následující tabulce č. 11 je uveden vývoj vkladů u třech vybraných bank.

Tabulka č. 10 Analýza vkladů klientů u tři největších bank v mld. Kč

Banka	2013	2014	2015
Česká spořitelna	849,8	886,0	959,1
Komerční banka	649,1	701,8	666,4
Československá obchodní banka	591,6	599,1	621,9

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 11 je patrné, že vklady klientů u České spořitelny vzrostly v posledních třech analyzovaných letech. Mezi lety 2013 a 2014 vzrostly o 4 % a mezi lety 2014 a 2015 vzrostly o dalších 7,5 %. Tento pozitivní vývoj byl dán především růstem vkladů fyzických osob, které vzrostly o 6,0 % a vklady korporátních klientů vzrostly o ohromných 15,8 % v roce 2015. Dále vzrostly klientská aktiva v penzijních společnostech České spořitelny. Ty meziročně vzrostly o 11,6 %. Domácí a zahraniční podílové fondy také vzrostly a tento růst byl nejdynamičtější ze všech sledovaných položek. Vzrostly tak o 25,4 % mezi roky 2014 a 2015. Naopak stavební spoření jako jediné zaznamenalo odliv vkladů. Konkrétní vývoj a rozdělení vkladů u České spořitelny je patrné z tabulky č. 12. U Komerční banky vzrostly vklady klientů ve sledovaném roce jen nepatrně. Nárůst představoval jen 3 %. Došlo zde k růstu především vkladů korporátních klientů i nekorporátních klientů. Nejméně vkladových operací dosáhla Československá obchodní banka. Ale i zde došlo k růstu ve sledovaném období a to o 5 %.

Tabulka č. 11 Vývoj vkladových obchodů u České spořitelny v mld. Kč

Typy bankovních obchodů	2013	2014	2015
Bankovní vklady	58,1	596,1	640,7
Stavební spořitelna	93,5	81,4	74,6
Penzijní společnost	50,7	57,7	64,4
Domácí a zahraniční podílové fondy	69,4	86,4	108,4
Správa aktiv	52,2	64,3	71,0

Zdroj: vlastní zpracování⁷⁰

5.2.2 Úvěrové obchody

Vývoj úvěrových obchodů sledovaných bank za poslední tři roky je zachycen tabulce č. 13.

Tabulka č. 12 Vývoj úvěrových obchodů u třech vybraných bank v mld. Kč

Banky	2013	2014	2015
Česká spořitelna	507,469	518,188	548,836
Komerční banka	473,1	497,7	532,6
Československá obchodní banka	475,5	506,6	579,4

Zdroj: vlastní zpracování⁷¹

Jak je z tabulky č. 13 patrné, došlo v posledních třech letech k růstu úvěrových obchodů u analyzovaných bank. Tento vývoj byl podpořen silným hospodářským růstem podnikatelské sféry a pozitivním vývojem na trhu s bydlením.

Výrazný podíl na úvěrech finanční skupiny České spořitelny měla samotná banka. Podíl úvěrů, které poskytla, byl 90,1 % v roce 2015. Úvěry ze stavebního spoření jako jediné poklesly, ale jejich objem byl na druhém místě. Podíl úvěrů ze stavebního spoření na finanční skupině České spořitelny činil 6,3 %. Následoval leasing s podílem 2,6 % a faktoring s podílem 0,9 %. Ostatní úvěrové obchody se podílely na celkových úvěrech v roce 2015 jen 0,2 %. U Komerční banky došlo také k růstu úvěrových obchodů a to o 11 %. Největší vliv měly na tomto růstu podnikatelské úvěry a úvěry na bydlení, tedy dlouhodobé úvěry. Úvěry Československé obchodní banky vzrostly o 18 %. I zde měly velký vliv na dané situaci úvěry na bydlení.

Konkrétní vývoj úvěrových obchodů u České spořitelny je znázorněn v tabulce č. 14.

⁷⁰ Srov. *Prezentace výsledků 2013-2015*, Dostupné z URL:

http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=downloads_subportal03&dtree=cs&slnod=18&docid=internet/cs/dow_hosp_vysledky_ie.xml#18.

⁷¹ Srov. *Výroční zprávy jednotlivých bank*, Dostupné z URL: <https://www.csob.cz/portal/o-csob/povinne-uverejnovane-informace#vyrocni-zpravy>.

Tabulka č. 13 Vývoj úvěrových obchodů u České spořitelny v mld. Kč

Typy úvěrových obchodů	2013	2014	2015
Pouze banka	472,886	482,033	509,878
Stavební spořitelna České spořitelny	37,596	36,442	35,387
Leasing	12,504	13,711	14,885
Factoring	2,106	2,134	4,817
Ostatní dceřiné společnosti	2,054	2,431	1,066
Konsolidační poplatky	-19,677	-18,563	-17,197

Zdroj: vlastní zpracování⁷²

Podíváme-li se na klientské úvěry České spořitelny z pohledu jednotlivých segmentů, zjistíme, že na úvěrech se nejvíce podílely hypoteční úvěry. Jejich podíl činil v roce 2015 44,2 %. Tyto velké objemy byly dány historicky nejnižšími úrokovými sazbami a rostoucími reálnými mzdami a silnou poptávkou. Spotřebitelské úvěry, kontokorentní úvěry, americké hypotéky a kreditní karty představovaly podíl na celkových úvěrových obchodech 12,5 %. Podílem 32,2 % se na úvěrových obchodech podílel segment malého a středního podnikání. Velké firmy měly na celkových úvěrech podíl jen 8,5 %. Banka nejvíce financovala firmy z průmyslu automobilového, významnými zákazníky byly také firmy ze sektoru energetického. Ostatní úvěry činily podíl 2,7 %.

Za tyto poskytnuté úvěry klienti nejvíce ručili nemovitými a poté movitými věcmi. Dále bylo často velmi užívané ručení právníky osobami, v menší míře poté bylo užíváno ručení fyzickými osobami. Velmi mnoho klientů si k úvěrům zřídilo také pojištění. Někteří klienti ručili poté zárukami z jiných bank.

5.2.3 Čistý úrokový výnos

Vývoj čistého úrokového zisku jednotlivých bank je náplní následující tabulky č. 15.

Tabulka č. 14 Analýza čistých úrokových výnosů u tří největších bank v mil. Kč

Banky	2013	2014	2015
Česká spořitelna	27 252	26 673	25 864
Komerční banka	22 104	21 423	20 456
Československá obchodní banka	27 102	26 841	25 580

Zdroj: vlastní zpracování⁷³

Z tabulky je patrné, že postupem času docházelo u všech bank k poklesu úrokového výnosu. Vývoj čistého úrokového zisku je dán především nízkými úrokovými sazbami, které limitují úrokový výnos. Nejnižší úrokový zisk dosáhly banky v roce 2015. V tomto roce ani rostoucí objemy úvěrů nedokázaly zvrátit negativní dopad téměř nulových tržních úrokových

⁷² Srov. *Prezentace výsledků 2013–2015*, Dostupné z URL:

http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=downloads_subportal03&dtree=cs&selnod=18&dodocid=internet/cs/dow_hosp_vysledky_ie.xml#18.

⁷³ Srov. *Výroční zprávy jednotlivých bank*, Dostupné z URL: <https://www.csob.cz/portal/o-csob/povinne-uverejnovane-informace#vyrocni-zpravy>.

sazeb. Zrychlený růst úvěrů byl převážen poklesem marží. Dluhopisy s vyšším výnosem jsou nahrazovány méně profitabilními investicemi. Nižší úrokový výnos byl částečně zmírněn přeceněním vkladů.

U České spořitelny byla v roce 2014 čistá úroková marže meziročně nižší než v roce 2013 a to o 3,53 %. V roce 2013 byla nižší oproti předchozímu roku o 0,61 %. Čistá úroková marže v roce 2015 poklesla o 0,13 % na 3,31 %. U Komerční banky došlo k poklesu úrokové marže v roce 2014 o 3 % a v roce 2015 došlo k poklesu o dalších 5 %. U Československé obchodní banky došlo k poklesu úrokové marže v roce 2014 o cca 1 % a v roce 2015 došlo k poklesu o 3 %. Je tak patrné, že nejnižší pokles čistého zisku měla Československá obchodní banka.

O celkové bilanční sumě v roce 2015 ve třech analyzovaných bankách, hovoří následující tabulka č. 16.

Tabulka č. 15 Bilanční suma

Banky	Bilanční
ČSOB	953,1
Česká spořitelna	924,9
Komerční banka	912,2

Zdroj: vlastní zpracování⁷⁴

5.3 Analýza konkrétního aktivního produktu

Pro analýzu konkrétních bankovních obchodů je zde uveden konkrétní modelový příklad, na kterém bude popsán a analyzován aktivní bankovní obchod a pasivní bankovní obchod u tří sledovaných bank. V závěru této analýzy bude uvedeno, která banka nabízí nejvýhodnější produkt.

5.3.1 Modelový příklad

V první řadě je zde provedena analýza úvěrového obchodu tří analyzovaných bank. Budeme uvažovat modelový příklad, ve kterém si pan Novák hodlá půjčit na nákup nové televize a domácího kina 100 000 Kč. Má tedy zájem o neúčelový spotřebitelský úvěr. Vzhledem k tomu, že jeho měsíční příjmy nejsou velké a činí cca 25 000 Kč hrubého, hodlá pořízenou sumu splácet nejméně 3 roky. V následujícím textu je provedeno vyhodnocení modelového příkladu dle jednotlivých bank a jejich nabídek.

⁷⁴ Srov. Zprávy.cz: *Jak jsou na tom banky v Česku*, Dostupné z URL: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/jak-velke-jsou-banky-v-cesku-novy-zebricek-klientu-i-vkladu/r~c6b9b70efe0211e499590025900fea04/>.

Tabulka č. 16 Nabídka třech sledovaných bank v oblasti spotřebitelského úvěru v Kč

Banka	3 roky	4 roky	5 let	6 let	7 let	8 let
Česká spořitelna: neúčelový úvěr	3 597	2 893	2 466	2 177	1 965	nenabízí
Československá obchodní banka: půjčka na cokoliv	3 129	2 437	2 023	1 748	1 554	1 409
Komerční banka: spotřebitelský úvěr	3 213	2 486	2 004	1 720	1 519	1 370

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 17 je patrné, že nejvýhodnější spotřebitelský úvěr nabízí Komerční banka. Ta nabízí možnost splácet spotřebitelský úvěr až 8 let. Úroková sazba činí 8 % při splácení 3 a 4 roky. Při splácení 5 a více let činí úroková sazba 6,90 % p.a. Z tohoto důvodu by byly splátky úvěru nejnižší u Komerční banky. V případě, že by klient zvolil možnost splácení 8 let, byly by jeho měsíční splátky ve výši 1 370 Kč. Celkově by klient splatil 131 428,03 Kč. Na úrocích by zaplatil 31 428,03 Kč. Kromě úroku musí uhradit 490 Kč za zpracování a vyhodnocení žádosti o úvěr. Dále je správa úvěru, výpis úvěrového účtu, vedení úvěrového účtu zdarma. RPSN tak činí 7,28 %. Jednoduchý splátkový kalendář u daného příkladu je poté náplní následující tabulky č. 18.

Tabulka č. 17 Splátkový kalendář Komerční banka

Rok	Splátka v Kč	Úrok v Kč	Úmor v Kč
1	1369,04	6968,5	9460,01
2	1369,04	6256,34	10172,17
3	1369,04	5490,58	10937,9
4	1369,04	4667,21	11761,29
5	1369,04	3781,82	12646,67
6	1369,04	2829,79	13598,72
7	1369,04	1806,1	14622,41
8	1369,04	705,36	15723,17

Zdroj: vlastní zpracování

Na druhém místě se umístila Československá obchodní banka. Ta nabízí možnost splácení bankovního úvěru také 8 let. Vzhledem k tomu, že je její úrok mírně vyšší a to 7,9 %, jsou měsíční splátky vyšší než u Komerční banky. V případě splácení osm let je tak měsíční splátka vyšší přibližně o 160 Kč. Celková suma peněz, kterou by klient zaplatil, činí 135 224,7 Kč. Na úrocích by tedy klient zaplatil 35 224,7 Kč. Zkrácený splátkový kalendář úvěru od Československé obchodní banky je v následující tabulce č. 19.

Tabulka č. 18 Splátkový kalendář Československá obchodní banka

Rok	Splátka v Kč	Úrok v Kč	Úmor v Kč
1	1408,59	7566,75	9336,33
2	1408,59	6801,89	10101,21
3	1408,59	5974,35	10928,73
4	1408,59	5079,01	11824,07
5	1408,59	4110,33	12792,75
6	1408,59	3062,31	13840,78
7	1408,59	1928,41	14974,67
8	1408,59	701,63	16201,46

Zdroj: vlastní zpracování⁷⁵

Nejdražší spotřebitelský úvěr nabízí Česká spořitelna (tabulka č. 20). Její měsíční úrok činí 15,41 % p.a. RPSN činí 17,2 %. Poplatek za zpracování úvěru je 1 000 Kč. Poplatek za vedení účtu je zdarma. Banka také nabízí možnost splácení úvěru jen 7 let. Při splácení 7 let by tak byla měsíční splátka vyšší téměř o 400 Kč než u Komerční banky. Celkově by tak klient zaplatil za poskytnutí úvěru ve výši 100 000 Kč 165 981 Kč. Suma, kterou by zaplatil na úrocích a poplatcích je 65 981 Kč.

Tabulka č. 19 Splátkový kalendář Česká spořitelna

Rok	Splátka v Kč	Úrok v Kč	Úmor v Kč
1	1 965	15032	8548
2	1 965	13594	9986
3	1 965	11918	11662
4	1 965	9959	13621
5	1 965	7672	15908
6	1 965	5000	18580
7	1 965	1880	21698

Zdroj: vlastní zpracování⁷⁶

5.3.2 Spořicí účet

Druhým zde analyzovaným typem obchodu je pasivní obchodní operace, kterou jsou vklady, respektive spořicí účet.

Zde budeme uvažovat o modelovém příkladu. Pan Novák má volné finanční prostředky na svém běžném bankovním účtu. Je si vědom, že peníze na běžném bankovním účtu se mu nijak nezhodnocují. Z tohoto důvodu se rozhodne své volné finanční prostředky umístit na některý ze spořicích účtů, proto aby s nimi mohl disponovat. Pan Novák má volné peněžní prostředky ve výši 100 000 Kč. V následujícím textu je provedeno vyhodnocení modelového příkladu dle jednotlivých bank.

Komerční banka nabízí produkt KB Spořicí konto Bonus Invest (tabulka č. 21). Zde je základní úroková sazba 0,10 %⁷⁷. Žádné poplatky klient platit nemusí. V případě, že klient

⁷⁵ Srov. ČSOB: *Kalkulačka idnes.cz*, Dostupné z URL: http://kalkulacky.idnes.cz/cr_uverova-kalkulacka.php?suma=100+000%2C00&urok=7%2C9&rok=8&interval=12&typ=po.

⁷⁶ Srov. ČS: *Splátkový kalendář: kalkulačka*, Dostupné z URL: <http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/kalkulacky-a-aplikace/splatkovy-kalkulator/>.

vloží na spořicí účet 100 000 Kč a nebude dále na účet vkládat žádné prostředky, získá u KB celkem za tři roky 100 255 Kč. Nutno podotknout, že úroky jsou zdaněny 15 % sazbou.

Tabulka č. 20 Výnosy spořicího účtu KB

Rok	Naspořená částka	Úrok
1.	100 085 Kč	85 Kč
2.	100 170 Kč	170 Kč
3.	100 255 Kč	255 Kč

Zdroj: vlastní zpracování⁷⁸

Československá obchodní banka nabízí produkt ČSOB Spořicí účet. Pro vklady do výše 250 000 Kč je zde úroková sazba ve výši 0,20 % p.a.⁷⁹ Minimální počáteční vklad je 5 000 Kč. Žádné poplatky klient platit nemusí.

Česká spořitelna nabízí Spořicí účet České spořitelny s úrokovou sazbou 0,20 %⁸⁰, pokud výše naspořené částky nepřevyšší 200 000 Kč. V případě, že je částka vyšší, získá úrok jen 0,01 %. Žádné poplatky klient platit nemusí. Vzhledem k tomu, že jsou u ČSOB a ČS úroky shodné, je zde uvedena jen jedna tabulka č. 22. Za tři roky tak klient získá u ČSOB a ČS 100 511 Kč.

Tabulka č. 21 Výnosy spořicího účtu ČSOB a ČS

Roky	Naspořená částka	Z toho úrok
1.	100 170 Kč	170 Kč
2.	100 341 Kč	341 Kč
3.	100 511 Kč	511 Kč

Zdroj: vlastní zpracování⁸¹

⁷⁷ Srov. *Ceník KB*, Dostupné z URL: <http://www.sazebnik-kb.cz/cs/sazebnik-a-urokove-sazby-ke-stazeni.shtml>.

⁷⁸ Srov. *Spořicí kalkulačka*, Dostupné z URL: <https://www.vypocet.cz/sporeni>.

⁷⁹ Srov. *Spořicí účet: Rychle dostupné úspory ČSOB*, Dostupné z URL: https://www.csob.cz/portal/lide/produkty/sporici-produkty/sporici-ucet?bid1=psRETInvestice_SE_brand_longterm16w32googlered160002245&gclid=Cj0KEQiA_eXEBRDP8f_nIIJDXxsIBeiQAAGfyoc4eDYELGJ-6CTCTiu5McYc55qUD3mSr6aVsbH-DNMwaAo1s8P8HAQ#uroky.

⁸⁰ Srov. *Ceník ČS*, Dostupné z <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/sporeni-cs/o-produktu-d00023168>.

⁸¹ Srov. *Spořicí kalkulačka*, Dostupné z URL: <https://www.vypocet.cz/sporeni>.

ZÁVĚR

Cílem tohoto textu bylo analyzovat bankovní obchody v České republice.

Tohoto cíle bylo dosaženo postupně. Nejprve bylo zjištěno, že v každé ekonomice existují subjekty, které jsou charakteristické dočasně volnou kupní silou. Na druhé straně existují subjekty, které mají nedostatek peněžních prostředků. Banky, které tvoří bankovní systém, shromažďují dočasně volné peněžní zdroje a redistribuuují je mezi těmito subjekty. Jinými slovy, banky jsou prostředníky mezi nabídkou peněžních úspor a poptávkou po nich. Kromě toho v současnosti provádějí celou řadu dalších činností. V našem státě existuje centrální banka (Česká národní banka) a obchodní banky. Cílem centrální banky je péče o zdravý měnový vývoj v širokém slova smyslu. Obchodní banky poté mají ze zákona pověření neboli bankovní licenci k provádění bankovních služeb a operací. Jsou specializovány především na přijímání vkladů od veřejnosti, poskytování úvěrů a zabezpečování různých bankovních obchodů. Bankovní obchody se rozdělují na pasivní a aktivní bankovní obchody.

V praktické části tohoto textu bylo zjištěno, že celková bilanční suma bankovního sektoru v České republice byla na konci listopadu roku 2016 ve výši 6 191 mld. Kč. Dominantní položkou aktivní strany bilance bank jsou úvěry. Největší vliv na růst úvěrů mají především úvěry dlouhodobé, respektive úvěry na bydlení. Úvěry od stavebních spořitelen spíše klesají. Dále bylo zjištěno, že v posledních letech dochází k růstu úvěrů spotřebitelských. Naopak klesají krátkodobé úvěry. Banky proto, aby obstály v silném konkurenčním boji, snižují své úroky. Z tohoto důvodu klesají jejich úrokové zisky. Objem vkladů rezidentů, jenž tvoří nejvýznamnější položku pasiv bankovního sektoru, činil 3 814 mld. Kč.

Následně byly analyzovány tři konkrétní banky. Bylo zjištěno, že jednotlivé aktivní a pasivní obchody měly podobný trend jako celý bankovní sektor. Co se týče nabízeného spotřebitelského úvěru, který byl analyzován v modelovém příkladu, bylo zjištěno, že nejlevnější úvěr poskytuje Komerční banka, a.s., naopak nejdražší Česká spořitelna. Co se týče spořicíh účtů, které byly analyzovány na druhém modelovém příkladu, bylo zjištěno, že úroky z vkladů jsou v současné době ve všech bankách velmi nízké. Nejvyšší však nabízí Československá obchodní banka, a. s. a Česká spořitelna, a.s.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora:	Nikolová Magdalena
Instituce:	Moravská vysoká škola Olomouc, o. p. s.
Název práce v českém jazyce:	Analýza bankovních obchodů, výzkum konkrétních příkladů u vybraných institucí v ČR
Název práce v anglickém jazyce:	Banking Analysis, Concrete Examples of the Czech Banks
Vedoucí práce:	Mgr. Veronika Říhová, Ph.D.
Počet stran:	45
Počet příloh:	0
Rok obhajoby:	2017

Klíčová slova v české jazyce

Banka, bankovní systém, bankovní obchody, bankovní analýza

Klíčová slova v anglickém jazyce

Bank, banking system, banking business, banking analysis

Anotace v českém jazyce

Bakalářská práce s názvem Analýza bankovních obchodů, výzkum konkrétních příkladů u vybraných institucí v ČR je zaměřena na oblast bankovníctví v České republice. Po stručném historickém exkurzu je pozornost věnována bankovním systémům. V praktické části bakalářské práce jsou porovnávány české banky s cílem určit nejvýhodnější banku z hlediska množství nabízených produktů pro klienta. Výsledku bylo dosaženo na základě porovnání tabulek s výpočty úrokové míry, nákladovosti a výše zisků Komerční banky, České spořitelny a Československé obchodní banky.

Anotace v anglickém jazyce

Bachelor thesis titled Analysis of the banking business, research, specific examples of selected institutions in the country is focused on the banking sector in the Czech Republic. After a brief historical excursion attention is paid to banking systems. In the practical part of the thesis we are compared Czech banks to determine the best bank in terms of quantity offered products for clients. Progress was made on the basis of the comparison tables with calculations of interest rate Amount cost profits Commercial Bank, Czech Savings Bank Czechoslovak Commercial Bank.

SEZNAM LITERATURY

➤ **Bibliografie**

BUDINSKÝ, V., et al. Banky a finanční organizace v České republice. 1. Vyd. Public History, 1994. ISBN 80-901-4325-3.

ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P., Základy financí. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 80-247-3669-1.

DRDLA, M., RAIS, K., Evropská integrace a bankovníctví. Praha: Computer Press, 1999. 133 s. ISBN 80-7226-211-4.

DVOŘÁK, P. Bankovníctví pro bankéře a klienty. 2005. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-720-1515-X.

GERŠLOVÁ, J., SEKANINA, M., Lexikon našich hospodářských dějin. 1. vyd., Praha: Libry, 2003. ISBN 80-727-7178-7.

JAKUBEC, I., Stručné dějiny oborů – Obchod, bankovníctví, podnikání, právo, 1. vyd. Scientia, 2002. ISBN 80-718-3253-7.

JÍLEK, J., Finance v globální ekonomice I: Peníze a platební styk. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 80-247-3893-7.

KAMPF, R., Financování a bankovníctví. Univerzita Pardubice, 2005. ISBN 80-719-4712-1.

KOCIÁNOVÁ, H., Finanční gramotnost v kostce aneb co Vás neměl kdo naučit. ANAG, 2012. ISBN 80-726-3767-3.

KOLEKTIV AUTORŮ, Bankovníctví. C.H.Beck, 2006. ISBN 80-717-9462-7.

LIŠKA, P., ŠTEFAN, E., MAREK, K., Bankovní obchody. Walters Kluwer, 2005. ISBN 80-7478-510-8.

MÁČ, M., Účetnictví a finanční řízení. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. 520 s. ISBN 80-247-8638-9.

POLOUČEK, S., a kol., Bankovníctví. Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-717-9462-7.

PTATSCHEKOVÁ, J., DITTRICHOVÁ, J., Dvacet let české koruny. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 80-247-8459-9.

REJNUŠ, O., Finanční trhy: 4., aktualizované a rozšířené vydání. 4.vyd. Grada Publishing a.s., 2014. ISBN 80-247-3671-3.

REVENDA, Z., KODERA, J., DVOŘÁK, J., MANDEL, M., MUSÍLEK, P., P Peněžní ekonomie a bankovníctví. Praha: Management Press, 2000. ISBN 80-726-1031-7.

REŽŇÁKOVÁ, M., Efektivní financování rozvoje podnikání. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 80-247-8092-5.

RŮČKOVÁ, P., ROUBÍČKOVÁ, M., Finanční management. Praha: Grada Publishing a.s., 2012. ISBN 80-247-4047-8.

ŠOBA, O., ŠIRŮČEK, M., a kol., Finanční matematika v praxi. Praha: Grada Publishing, 2003. ISBN 80-2474-6360.

VALOUCH, Petr. *Leasing v praxi: praktický průvodce*. Praha: Grada, 2005. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-2116-3.

➤ **Legislativa**

Zákon č. 21/1992 o bankách, [cit. 5.1.2017]. Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-21>.

Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, [cit.14.1.2017]. Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-257>.

➤ **Internetové zdroje**

Česká národní banka, [cit. 5.1.2017]. Dostupné z URL: http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/.

ČNB: *Bankovní statistika 2016*, [cit. 5.1.2017]. Dostupné z URL: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/bankovni_statistika/bank_stat_komentar.html.

Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech v aktuálním znění, [cit. 10.1.2017]. Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-190>.

Banky v Česku nový žebříček klientů, [cit. 13.1.2017]. Dostupné z URL: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/jak-velke-jsou-banky-v-cesku-novy-zebricek-klientu-i-vkladu/r~c6b9b70efe0211e499590025900fea04/>.

Komerční banka: *O nás*, [cit. 11.1.2017]. Dostupné z URL: <https://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace/>.

Česká spořitelna: *O nás*, [cit. 11.1.2017]. Dostupné z URL: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>.

Česká spořitelna: *CSR*, [cit. 11.1.2017]. Dostupné z URL: http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=spolecenska_odpovednost.

ČSOB: O nás, [cit. 11.1.2017]. Dostupné z URL: <https://www.csob.cz/portal/o-csob/o-csob-a-kbc/o-csob-a-skupine>.

ČSOB: O nás CSR, [cit. 11.1.2017]. Dostupné z URL: <https://www.csob.cz/portal/o-csob/spolecenska-odpovednost>.

Výroční zpráva KB, [cit. 11.1.2017]. Dostupné z URL: <https://www.kb.cz/cs/o-bance/vztahy-s-investory/vykazy-a-vysledky/vyrocní-zpravy/>.

Výroční zpráva ČSOB, [cit. 11.1.2017]. Dostupné z URL: <https://www.csob.cz/portal/o-csob/povinne-uverejnovane-informace#vyrocni-zpravy>.

Prezentace výsledků ČS, [cit. 11.1.2017]. Dostupné z URL: http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=downloads_subportal03&dtree=cs&slnod=18&docid=internet/cs/dow_hosp_vysledky_ie.xml#18.

Zpravy.cz: Jak jsou na tom banky v Česku, [cit. 17.1.2017]. Dostupné z URL: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/jak-velke-jsou-banky-v-cesku-novy-zebricek-klientu-i-vkladu/r~c6b9b70efe0211e499590025900fea04/>.

Splátkový kalendář, [cit. 17.1.2017]. Dostupné z URL: http://kalkulacky.idnes.cz/cr_uverova-kalkulacka.php?suma=100+000%2C00&urok=6%2C90&rok=8&interval=12&typ=

Kalkulačka ČSOB, [cit. 11.1.2017]. Dostupné z URL: <https://pujcka.csob.cz/pujcka>.

KB kalkulačka, [cit. 11.1.2017]. Dostupné z URL: https://www.kb.cz/calculators/?gclid=Cj0KEQIA_eXEBRDP8fnIJDXsIBeiQAAGfyoaPwchJkdXE0j7zQK2BFlnXz-A8xEDkdUqz2mj00EssaAgVs8P8HAQ#/cs/consumer-loan?ref=999016001.

Kalkulačka ČS, [cit. 11.1.2017]. Dostupné z URL: http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=pujcky.

KB: Kalkulačka idnes.cz, [cit. 17.1.2017]. Dostupné z URL: http://kalkulacky.idnes.cz/cr_uverova-kalkulacka.php?suma=100+000%2C00&urok=7%2C28&rok=8&interval=12&typ=pred.

ČSOB: Kalkulačka idnes.cz, [cit. 17.1.2017]. Dostupné z URL: http://kalkulacky.idnes.cz/cr_uverova-kalkulacka.php?suma=100+000%2C00&urok=7%2C9&rok=8&interval=12&typ=po.

ČS: Splátkový kalendář: kalkulačka, [cit. 17.1.2017]. Dostupné z URL: <http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/kalkulacky-a-aplikace/splatkovy-kalkulator/>.

Spořicí kalkulačka [cit. 17.1.2017]. Dostupné z URL: <https://www.vypocet.cz/sporeni>.

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

➤ **Tabulky**

Tabulka č. 1 Bilance banky	15
Tabulka č. 2 Vývoj aktiv celkem v mil. Kč	22
Tabulka č. 4 Vývoj úvěrů dle typu úvěru v mil. Kč.....	23
Tabulka č. 5 Vývoj úvěrů pro vládní instituce v mil. Kč	24
Tabulka č. 6 Vývoj úvěrů pro nefinanční instituce v mil. Kč	25
Tabulka č. 7 Vývoj vkladů v mil. Kč	25
Tabulka č. 8 Vývoj vkladů domácností v mil. Kč.....	26
Tabulka č. 9 Vývoj vkladů domácností v mil. Kč.....	26
Tabulka č. 10 Seznam bank s uvedením jejich počtu klientů	27
Tabulka č. 11 Analýza vkladů klientů u tří největších bank v mld. Kč	31
Tabulka č. 12 Vývoj vkladových obchodů u České spořitelny v mld. Kč.....	32
Tabulka č. 13 Vývoj úvěrových obchodů u třech vybraných bank v mld. Kč.....	32
Tabulka č. 14 Vývoj úvěrových obchodů u České spořitelny v mld. Kč.....	33
Tabulka č. 15 Analýza čistých úrokových výnosů u tří největších bank v mil. Kč	33
Tabulka č. 16 Bilanční suma	34
Tabulka č. 17 Nabídka třech sledovaných bank v oblasti spotřebitelského úvěru v Kč ...	35
Tabulka č. 18 Splátkový kalendář Komerční banka	35
Tabulka č. 19 Splátkový kalendář Československá obchodní banka.....	36
Tabulka č. 20 Splátkový kalendář Česká spořitelna	36
Tabulka č. 21 Výnosy spořicího účtu KB	37
Tabulka č. 22 Výnosy spořicího účtu ČSOB a ČS.....	37

➤ **Obrázky**

Obrázek č. 1 Splácení spotřebitelského úvěru pomocí anuitní splátky.....	18
--	----